በሐረር ከተማ የሚገኙ የሆቴል ቤቶች አሰያየም

በ

ቅድስት ተፈራ

በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ሥነጹሑፍ ክፍል

ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናታዊ ጽሑፍ

የቋንቋዎች ጥናት ተቋም

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

ሰኔ 2001 ዓ.ም

በሐረር ከተማ የሚገኙ የሆቴል ቤቶች

በ

ቅድስት ተፈሪ

የጥናቱ አማካሪ

አቶ ተሻገር አስማረ

በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ሥነጽሑፍ ክፍል

ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናታዊ ጽሑፍ

የቋንቋ ጥናት ተቋም

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

ሰኔ 2001 ዓ.ም

አበርክቶ

ለተክሉ ተፈራ

ይህች ጥናታዊ ጽሑፍ ከልጅነት እስከ አሁን ድረስ በእውቀት እንድታነፅ ላደረገኝ ውድ አበቴ ትሁንልኝ፡፡

ምስጋና

ከሁሉ አስቀድሜ አስጀምሮ ላስጨረሰኝ ኃያሉ እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን፡፡

ይህ ጥናተዊ ጽሑፍ ተጀምሮ እስከሚያልቅ ድረስ ስህተቶቼን በማረም፣በማስተካከልና ጠቃሚ ምክር በመለገስ ጊዜያቸውን በመሰዋት ሥራዬ ከግብ እንዲደርስ ላበረታቱኝ አማካሪዬ ለአቶ ተሻገር አስማረ ምስጋናዬ ከፍ ያለ ነው፡፡

እንደ እናትም አባትም በመሆን ላስተማረችኝ ውዷ እናቴ ሐረገወይን ተፈራ አምላክ ረጅም እድሜን ይስጥልኝ፡፡

ከልጅነት እስከ አሁን ድረስ በእውቀት እንድታነፅ ላደረገኝ ለውዱ አባቴ ተክሉ ተፈራ እንዲሁም ለባለቤቱ ወ/ሮ ራሄል ምስጋናዬ ከፍ ያለ ነው፡፡

ከጎኔ በመሆን የሞራል ድጋፍ ላደረጉልኝ እህቶቼና ወንደሞቼ እየሳዊት፣ህልዳና፣ናትናኤል እና ፍቅር /አባኪያ/ይድረስ፡፡

ከጎኔ በመሆን የአካልና የገንዘብ እርዳታ ላደረገልኝ አገዘው ምስጋናዬ ከፍ ያለ ነው፡፡ ለውዷ ጓደኛዬ የሐረር እሸት ተፈፈ ላደረገችልኝ ከፍተኛ አስተዋፅኦና እህታዊ ምክር ረቢ ሲያኬኑ፡፡

በዩኒቨርሲቲው ቆይታዬ የሚያስፈልገኝን ነገሮች በመርዳት መልከም ድጋፋቸው ላልተለየኝ ጓደኞቼ አንቺ ነሽ፣ማርቲ፣ወገን፣ቤቲ፣ሜሪ፣ታሪኩ ቢኒ፣ሰርኬ፣ናሽ እንዲሁም የመጀመሪያ ዓመት ተማሪ ሳለሁ መልካም ፍቅር ለሰጡኝ Sweet Dorm 118 ልጆችና ለ203 ልጆች ምስጋናዬ ይድረሳችሁ፡፡

ውድ ጊዜውን በመስዋት ጽሑፍን በመተየብና ጠቃሚ ሀሳቦችን በመለገስ የተባበረኝን ኤርምያስ ከልብ አመሰግናለሁ፡፡

ማውጫ

ርዕስ ገፅ

አበርክቶ.. ሀ

ምስጋና .... ለ

ምዕራፍ አንድ

1\. መግቢያ 1

1.1 የሐረር ከተማ ታሪካዊ ዳራ 4

1.2 የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት 4

1.3 የጥናቱ አላማ 5

1.4 የጥናቱ ጠቀሜታ 5

1.5 የጥናቱ ወሰን 5

1.6 የጥናቱ ዘዴ 5

ምዕራፍ ሁለት

2\. ክለሳ ድርሳናት

2..1 የስያሜ ምንነትና ፅንሰ ሀሳባዊ ምልከታ 7

2.1.1 የስያሜ ምንነት 7

2.1.2 ስም ምንድን ነው? 7

2.1.3 የስያሜ አጀማመር 8

2.1.4 በስያሜና በተሰያሚው ነገር መካከል ያለው ነገር 9

2.1.5 የስያሜ ለውጥና መሻሻል 10

2.1.6 የስያሜ ማህበራዊ ፋይዳ 11

2.. 2 የቀደምት ጥናታዊ ጽሑፍ ቅኝት 11

ምዕራፍ ሦስት

3\. የሆቴሎች ስያሜ በሐረር ከተማ

3.1 ሆቴል ማለት ምን ማለት ነው 14

3.2 የሆቴሎች ታሪካዊ አመጣጥና አጀማመር 14

3.4 የመረጃ ትንተና የሐረር ከተማ ሆቴል ቤቶች አሰያየም 16
3.3.1 በባለቤቶች ስም የተሰየመ ሆቴሎች.............................. 16
3.3.2 ኢትዮትያ ውስጥ ባሉ የሀገር ስሞች የተሰየሙ ሆቴሎች....18
3.3.3 ለታዋቂ ግለሰቦች እና ለሙታን መታሰቢ የቆሙ ሆቴሎች... 21
3.3.4 የሆቴሉን መገኛ ቦታና አቅጣጫ የሚጠቁሙ 22
3.3.5 በመስህብነት እንዲያገለግሉ የወጡ ስሞች 23
3.3.6 በቅዱሳን ስም /ሃይማኖት ነክ/ የተሰየሙ ሆቴሎች....... 24
3.3.7 በእፅዋት ስም የተሰየሙ ሆቴሎች 24
3.3.8 በወላጆችና በልጆች መጠሪያ ስም የተሰየሙ ሆቴሎች. 25
3.3.9 በተከፈቱበት ወቅትና በታሪካዊ ቀናት የተሰየሙ ሆቴሎች..25
3.3.10 በሙያተኞች ስም የተሰየሙ ሆቴሎች 26
3.3.1.1ሰብዓዊ ስሜቶችና ፍላጐቶችን በመንተራስ የተሰየሙ ሆቴሎች...
3.3.12 በታሪካዊ ግለሰቦችና ቡድኖች የተሰየሙ ሆቴሎች.....27
3.3.13 በውጭ ሀገር ቋንቋ የውሰት ቃላት የተሰየሙ ሆቴሎች.....27
3.4 የሆቴሎቹ ስም ተመዝግበው ነገር ግን የስያሜያቸው ምንጭ ወይም መረጃ ያልተገኘላቸው የሆቴል ስሞች ዝርዝር ከተሰየሙበት ምክንያት አንጻር 29
3.4.1 ኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኙ የሀገር ስሞች 30
3.4.2 በሰው ስም የተሰየሙ ሆቴሎች 30
3.4.3 ደስታን ተስፋንና ምኞትን የሚገልፁ የሆቴል ስሞች..........30
3.4.4 በሃይማኖታዊ ስሞች የተሰየሙ ሆቴል 31
3.4.5 አቅጣጫን ለመጠቆም የተሰየመ ሆቴል 31
3.4.6 በውሃ አካል የተሰየመ ሆቴሎች 31
3.4.7 በወል ስም የተሰየሙ ሆቴሎች..31
3.4.8 በውጭ ሀገር ቋንቋዎች የተሰየሙ ሆቴሎች......................31

3.4.9 መስህብነትን የሚገልፅ ሆቴል 31

ምዕራፍ አራት

4. ማጠቃለያ

ጥቅሶች በመገኛ ቋንቋቸው 33

የዋቢ መጻሕፍት ዝርዝር

አባሪዎች

አባሪ "ሀ" በሐረር ከተማ ስለ አሰያየማቸው መረጃ የተገኘላቸው የሆቴል ስሞች

አባሪ "ለ" በሐረር ከተማ ስለ አሰያየማቸው መረጃ ያልተገኘላቸው የሆቴል ስሞች

አባሪ "ሐ"ቃለ መጠይቅ የተደረገላቸው ሰዎች ስም ዝርዝር

U°^õ ›”É

1. SÓu=Á

የሰው ልጅ የተለያዩ የእድገት ደረጃዎችን አሳልፏ:: በዚህ የተነሳም የት– ውም ማህበረሰብ በሂደት አዳዲስ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እሴቶችን Ÿ›"vu=¨‹ uT›Ñ–ው ልምዱ በመነሳት ይፈጥራል:: እነዚህ አዳዲe Ó˜„‹”U በስራ ላይ ያውላል:: ታዲያ እነዚህን ቁሳዊና መንፈሳዊ ግኝቶቹን ለመለያየትና KTSMŸƒ c=M eÁT¡” ¾ÓÉ ÃðØ^M' Ãc×MU:: ÃI”” eÁT¡ ¾T›cÖ¨‹ Ÿ›"vu=¨‹ vÑ–ው ልምዱ፣ ከቆያታው ባካበተው እውቀቱ እንዲሁም ከፈጠራቸው ነገሮች በመነሳት አልያም ከሌሎች ቋንቋዎች በመዋስ ነው::

¾eU” U”'ƒ Simith (1967:167) c=ÑMèƒ #eU TKƒ nM ¨ÃU የድምጾች ቅንብር ሆኖ በተለይ ሰው ሁል ጊዜ ተለይቶ የሚታወቅበት መሆኑን '¨‹::$ ÃI”'‹ î”c Gdw #Encyclopedia Britanica» ደግሞ እንደሚከተለው ÃuÃ'ªM:: #eU TKƒ nM ¨ÃU ¾nLƒ ewew c=J” ›ÑMÓKA~U አንድን እውናዊ ወይም ሐሳባዊ አካል ለመወከል ነው:: ይህንንም አካል ሲወክል አካሉን በቀጥታም በመጠቆም እንጂ በደፈናው ከሌሎች ›"KA‹ Ò` u›”É'ƒ uS SÅw ›ÃÅKU:: (1993'733)

ከነዚህ ብያኔዎች የምንረዳው ስም ማለት አንድን ነገር ከሌላ ነገር ለይተን ¾U“¨‹puƒ“ ¾U”Ö^uƒ SJ'‹” '¨‹:: ÃIU uÅð“¨‹ dÃJ” u}“ÖM 'Ña‹” ¾U”ÑMêuƒ '¨‹::

ስያሜዎችን በስነ-ቃላዊ ገፅታዎች ስናያቸው የአንድን ህብረተሰብ ትውፊት፣ ልማድ፣ ባህልና ታሪክ ከትውልድ ወደ ትውልድ የማስተላለፍ ሚና አላቸው:: ታደሰ ታምራት የስሞችን ስነ-ቃላዊ ገፅታና የህዝብ ትውፊት ›e}LLò'ƒ c=ÑMì‹ ¾T›Ÿ}K¨‹” ÃLK‹::

> በሰው ስም፣ በቦታ ስም፣ በህዝብ ወይም በጎሳ ስም እየታዘሉ ¾T›}LKñ KUdK? ¾²` qÖ^' ›Áƒ pÉS ›Áƒ ¾cð\uƒ” ¨ÃU ¾}ku\uƒ” eõ^ uS²`²` ¨ÃU ÃI Ôd Ÿ²=I—¨‹ Á I´w Ÿ²=I—ው የመነጨ ነው የሚል ይገኝበታል:: (1973፣11)

uSJ'‹ም ስሞች የአንድን ማህበረሰብ ልማድ፣ እምነት፣ ፍቅር፣ ጥላቻ፣ ሃዘን ደስታ፣ ተስፋና ምኞት እንዲሁም የህዝብ ታሪክና የዘር ትውልድ አመጣጥ

ወዘተ ጠቋሚዎች በመሆናቸው ከስነ-ቃልነታቸው ያለፈ የታሪክ ነጋሪነት ሚና ›L† ¨<::

ስለ ስያሜዎች ስናነሳ ከቋንቋ ጋር የጠበቀ ቁርኝት እንዳላቸው እንገነዘባለን:: ቋንቋ ሰው ባለበት ሁሉ የሚኖር የሰውን ልጅ ስልጣኔ ተከትሎ ¾T›ÁÉÓ' ¾Tለወጥና የሚሞት ቅርስ ነው:: ስለ ሰው ልጅ እና ስለ ቋንቋ ስራ መሰረታዊ ግን–<'ƒ Ä“e ›ÉTc<“ K?KA‹ (1961'1) #›T`— K¢K?Ï Å[Í$ በተባለው ጥራዝ ውስጥ እንደሚከተለው ገልፀውታል:: «የቋንቋ ታሪክ ከሰው ልጅ ታሪክ ሊነጠል የማይችል በጣም የራቀ፣ በጣም የረቀቀ፣ የማይቆጠር፣ የማይሰፍር እና ማሰሪያ ያጠረበት በእርግጥ ይህ ነው ብለን ልንጠቅሰው ¾T"‹K¨‹ Se¡ '¨<::$

Ÿ²=I Øpe ¾U"[Ç¨‹ s"s" Kw‰¨‹ 'ØKA TØ“ƒ ¾TÃ‰M SJ'<" '¨<:: ÃI"" ¾s"s“ ¾TIu[cu<" ¾q¾ Ó"–<'ƒ ¾T›ÁÖ“ Y'-Md" (Socio lingustics) ÃvLM:: TIu^© Y'-ልሳን ስሙ እንደሚያመለክተው ¾s"s"“ ¾TIu[cu<" Ó"–<'ƒ ¾T›ÁÖ“ '¨<:: Ø“~ ¾T›"HÅ¨‹ ¾Y`›} ቋንቋ ገፅታዎችን /ሥነ-ÉUê"' Y'-ገፅታዎችን ማለƒU TIu^©' ›=¢•T›Á©' vIL©“ þK+"© ÑxÇÄ‹" uSS`S` '¨<:: Ronald ward hsugh /1992'13/ î"c Gdu<" ›eSM¡„ ¾cÖ‹ƒ wÁ'U ÃH" ¾T›Áe[Ç '¨<:: #TIu^© e'-Md" TKƒ us"s“ uTIu[cw S"ŸM ÁK¨<" Ó"–<'ƒ ¾T›ÁÖ““ ¾T›S[U` ¾s"s¨<"U Sªp`“ s"s¨‹U uTIu[cu‹ እንዴት እንደሚተገበር ለማስረዳት የሚሞክርና ግw ÁK¨‹ ¾e'-Md" Ø“ƒ ²`õ '¨<::$

Ÿ²=I wÁ' ¾U"Ñ'²u¨‹ TIu^© Y'-Md" uTIu[cx‹“ uT›“Ñ\ƒ s"s S"ŸM ÁK¨<" Ó"–<'ƒ ¾T›ÁÖ“ SJ'<" '¨<::

ስሜዎችን ሰብስቦ ማጥናት የአንድን ማህበረሰብ የስርዓተ ማህበረሰብ ገፅታዎች ማለትም ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊና ባህላዊ ጉዳችን SS`S` Áe‹LM:: ¾²=I Ø“ƒ ƒŸ‹[ƒU ¾J,M u?„‹" eÁT cwex TØ“ƒ '¨<::

1.2. የሐረር ከተማ ታሪካዊ ዳራ

¾N[` Ÿ}T uUe^l ¾›=ƒÄåÁ ¡õM Ÿ›Ç=e ›uv 526 Ÿ=KA T|ƒ` `kƒ LÃ ¾UƒÑ˜ Ÿ}T eƒJ" ²<]Áª" u}^a< ¾}Ÿuu< uSJ" የአየር ጠባይዋ እምብዛም ሞቃት ያልሆነና ለጤና ተስማሚ ነው:: በአመት ›T"˜ ¾S<kƒ SÖ" $20^0$ ÃÅ`dM:: N[` ²<]Áª ¨"³ ¨"´ eKJ' ለእርሻ ስራ አመች አካባቢ ናት:: በአብዛ–ው ቡና፣ ጫት እና እንዲሁም የተለያዩ ፍራፍሬዎችና አትክልት የሚበቅሉበት ለም አካባቢ ናት:: /መሐመድ ›=w^H›U '1977/::

ሐረር ከአንድ ሺህ ዓመታት በፊት የሴማዊ ቋንቋ ተናጋሪ በሆኑ ህዝቦች የተቆረቆረች ከተማ ናት:: /አህመድ ዘከሪያ፣1992 :: ሀረር በግንብ የታጠረች ጥንታዊ ከተማ ስትሆን ወደ ግንቡ ወይም ËÔM KSÓvƒ ¾T›ÁÑKÓK< ›Ueƒ ትላልቅ በሮች አሏት:: እነሱም uwH|[cu< ›Ö^` ›eSÇ=" u] /iª u`/' uÉa u] /u<Ç u`/' el×Ø u] /c"Ò u`/' ›`Ô u] /›?[` u`/" ›eUu] በሪ /ፊላና በር/ በመባል ይታወቃሉ:: ይህንን ግንብ አሚር ኑር ከኦሮሞዎችና ከሌሎች የውጭ ጠላቶች ጥቃት ለመከላከል እንዳስገነቡት የእድሜ ባለፀጎች ይናገራሉ:: ይህንኑ የሚያጠናክረው የፅሁፍ መረጃ ደግሞ እንደሚከተለው ሰፍሮ እናገ–ªK"::

> ሐረር በተለያዩ አቅጣጫዎች ትጠቃ ጀመር ከዚሁ ጥቃጥ ለመከላከል ሲባል የኢማም አህመድ ግራኝ የእህት ወንድም ልጅ ›T›` '<` ³_ ËÔM }wKA ¾T›Ö^¨<" Ó"w ›c^:: u48 ሄክታር መሬት ዙሪያና በ3348 T|ƒ` `´Sƒ ÁK¨< ¾›Ø` ግንብ አምስት በሮች እንዲኖ\ƒ ›Å[Ñ:: /¾N[] ›Sê'1992'54/

uÉa Ñ›²? KØ"no c=vM ›Ue~ ua< ŸUi~ ›e^ G<Kƒ c¯ƒ LÃ }²Ó}¨< "Òƒ LÃ ÃŸð~ 'u`:: ¾T›Ÿð~ƒ" ¾T›²Ñ<ƒU uSÉõ ትዕዛዝ ነበር:: በአሁኑ ጊዜ ግን በሮቹ መዘጋት ትተው እንዲያውም በራቸው ፈራርሶ ሃያ አራቱንም ሰዓት ክፍት እንደሆኑ አጥኝዋ በምልከታዋ ታዝባለች:: Ÿ²=l u}Ú T] G<Kƒ K?KA< ua< }ÚU[¨< ua‡ lØ^†¨< Ÿ›Ueƒ ወደ ሰባት ክፍ እንዳለና ስማቸውም ዱክ በሪ /ሐረር በር/ እና በርበሬ በሪ በመባል እንደሚታወቁ መሐመድ ኢብራሂም እንደሚከተለው ጠቅሶታል:: «. . . በሮቹ መዘጋት ትተዋል እናም የበሮቹ ቁጥር ከአምስት ወደ ሰባት ከፍ ብሏል::

¾} Ú S \ } [G‹K ƒ ua ‹ eT† ¨‹ #Æ¡ uሪ» እና «በርበሬ በሪ» በመባል ይታወቃሉ::» /1997፣4/

የሐረር ከተማ ጀጎልን ጨምሮ በ19 ቀበሌዎች የተከፈለች ስትሆን ከሐረሪዎች በተጨማሪ ሌሎች የተለያዩ ብሄረሰቦች ተስማምተው የሚኖ\vƒ Ÿ} T “ƒ:: Ÿ’²=l U S"ŸM ¾*aV' ¾Ñ‹^Ñ' ¾c‹TK' ›T^“ ƒÓ_ ብሔረሰቦች በዋናነት የሚጠቀሱ ሲሆን የእነዚህን ብሄረሰቦች በአንድነት }eTU„ ¾S•` vIM” ›eSM¡„ ›ISÉ ²Ÿ]Á /1992'46-47/ LÃ የሚከተለውን ምስክርነት ሰፍሮ እናገ—ለን:: «በዚች ጥንታዊ ከተማ አምስት በሮች ግን ኦሮሞው፣ ሱማሌው፣ አማራው፣ ጉራጌው፣ ትግሬው እና ሌላው ብሔር ሔረሰብ አባል አንዳችም የእንግድነት ስሜት ሳይሰማው ፈጣሪዋ፣ ›dÇÑ ª“ }”Ÿv"u=ª ŸJ’¨‹ ŸG[]¨‹ Ò` ÃeTTM' ÃÓvvM::$

u1999 ¯.U u}Å[Ñ¨‹ ¾›=ƒÄåÁ I´w“ u„‹ qÖ^ Sc[ƒ uŸ}T“ uÑÖ\ ¡õM ¾T›Ñ–¨‹ ÖpLL ¾I´w w³ƒ 183344 ’¨‹:: Ÿ²=l U ¨‹eØ 92.258 ¨”Ê‹ c=J’‹ 91.086 ÅÓV c„‹ “†¨‹:: ¾N[] ¡MM ›ÖnLÃ ¾qÇ eóƒ 348 Ÿ=KA Tƒ` eŸ‹¾` c=J” 95% ¾ÑÖ\ É`h 5% Ÿ}T ›"vu= ÃÑ–M::

uN[` ÑÖ^T¨‹ ¡õM ¾T›•\ƒ ¾Iw[}cw ¡õKA‹ ’‹a›†¨‹ የተመሰረተው በእርሻና በንግድ ስራ ላይ ነው:: ለዚህ ቤታቸውና እቃዎቻቸው Ø\ Ue¡` “†¨‹:: ŸT›ÁS`…†¨‹ ’Ña‹ S"ŸM Ýƒ' u‹“' w`~""' ሙዝ፣ ማንጎ፣ እንዲሁም ሌሎች የተለያዩ ፍራፍሬዎችንና አትክልት ይገ–ብታል:: ማምረት ብቻም ሳይሆን ቡናና የጫት ምርቶቻቸውን ወደ ውጭ አገር ÃM"K‹:: #¾N[` ¢ò ›[u="$ }vK¨‹” u‹“ አይነት እና ጫት አምርታ ለአለም እንዳበረከተችም ይታወቃል /የሐረሪ አመጽ፣1992፣52/:: ሀረሮች በእርሻ e^ w‰ ¾T›}ÇÅ\ dÃJ” u”ÓÆU uŸ‹M ¾}d"L†¨‹“ ŸØ”ƒ ËUa ¾T›}ÇÅ\uƒ Se¡ ’¨‹::

ከላይ እንደተገለጸው የህብረተሰቡ ኑሮ በአብዛ—¨‹ uÓw`““ u”ÓÉ LÃ ¾}Sc[} ’¨‹:: Ÿ}TªU u›õ]" k”É“ u›"vu=¨‹ ¾”ÓÉ T°ŸM“ መተላለፊያ በር በመሆን ታገለግል እንደነበር የተለያዩ መረጃዎች ይጠቁማሉ:: በዘሁኑ ጊዜም ህዝቦቿ ከንግድና ከእርሻ ስራ በተጨማሪ በመንግስት መስሪያ u‹ƒ' uÓM É`Ïƒ“ u}KÁ¿ Se¡ }cT`}¨‹ ÃÑ–K‹::

1.2 ¾Ø“~ ›’di U¡”Áƒ

¾²=l Ø“ƒ ›p^u= uN[` Ÿ}T ¾T›Ñ–‹ J,M u‹„‹ ›cÁ¾U” KTØ“ƒ Á’ddƒ U¡”Áƒ:-

1. u›Ç=e ›uv Ÿ}T ¾T›Ñ–‹ ¾J,M u‹ƒ ›cÁ¾U ¾T›K¨‹” ¾መጀመሪያ ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ፅሁፍ መመልከቷ፣
2. uN[` Ÿ}T ¾T›Ñ–‹ ¾J,K‹ ›cÁ¾U u²ðkÅ ¾}"H¡Æ dÃJ" የስም አውጪውን ማንነትና ታሪክ እንዲጠቁሙ ተደርገው የወጡ SJ“†¨‹” KTd¨p'
3. አጥኝዋ እስከምታውቀው ድረስ በሀረር ከተማ በስያሜ ላይ የተሰራ ¾SS[mÁ êG‹õ vKS•\ eK Ÿ}Tª J,M u‹„‹ ›cÁU“ Scል ጉዳዮችን ማወቅና ማጥናት ለሚፈልጉ እንደ ጠቃሚ መረጃ uTÑMÑM õ”ß Ãc×M ŸT›M ›SK"Ÿƒ ¾S’Ú ’¨‹::

1.3 ¾Ø“~ ¯LT

›”É Ø“ƒ c="H¡É ¾^c‹ ¾J’ ›LT K=•[¨‹ ÃÑvM:: ¾²=l Ø“ƒ ª“ ›LTU uG[` Ÿ}T ¾T›Ñ–‹ J,M u‹„‹ ›cÁU” TØ“ƒ ’¨‹:: Ã¤¨‹U:-

1. vKu‹„‡ J,M u‹„‰†¨‹” KSc¾U Á’dd†¨‹ U¡”Áƒ ምን እንደሆነ ማሳየት“
2. ሰዎቹ ከሆቴሎቹ ስምነት ከማገልገላቸው በተጨማሪ የማህበረሰቡን ማንነት በመግለጽ እረገድ ምን ጠቀሜታ እንዳላቸው ማሳየት ናቸው::

1.4 የጥናቱ ጠቀሜታ

የአንድ ማህበረሰብ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ፖለቲካዊና ባህላዊ እሴቶችን u}KÁ¿ S”ÑÊ‹ TØ“ƒ Ã‰LM:: Ÿ²=lU ›”Æ ¾eÁT¡ Ø“ƒ ’¨‹:: እነዚህ በሐረር ከተማ ውስጥ የሚገ–‹ƒ” ¾J,M u‹ƒ eV‹ TØ“ƒ ÁeðMÒM ተብሎ ከታሰበባቸው ምክንያቶች የሚከተሉት ናቸው::

1. uŸ}Tª ¾T›Ñ– ሆቴል ቤቶች የስያሜያቸው መነሻ ምን እንደሆነ Td¨p'

2. ስያሜዎችን መዝግቦ በማስቀመጥ ለመጭው ትውልድ እንደ ቅርስ T e } LKõ “
3. uŸ } T ª LÃ Ø“ƒ T É [Ó KT›ðMÑ‹“ eK Ÿ } T ª T ¨p KT›g‹ የህብረተሰብ ክፍሎች ፍንጭ የመስጠት ጠቀሜታ ይኖረዋል።

1.5 ¾Ø“~ ¨c”

u›G‹’‹ c¯ƒ u›=ƒÄåÁ ¨‹eØ የሆቴል ኢንዱስተሪ እየተስፋፋ የመጣበት ጊዜ መሆኑ ያታወቃል። በተለያዩ ከተሞች ውስጥ በርካታ J , M u‼„ ‹ u=• \ U Ã l Ø“ƒ Ó” uH[` Ÿ } T ¨‹eØ uT›Ñ–‹ ሆቴል ቤቶች አሰያየም ላይ ብቻ ያተኮረ ነው። በዚህ ጥናታዊ ጽሁፍ ውስጥ የሁሉንም የሆቴል ቤቶች ስም ማጥናት ከብዛታቸውና የአንዳንዶቹ J , M u‼„ ‹ S [Í vKSÑ–~ U¡”Áƒ S [Í ¾}Ñ–L†¨‹” J , M eV ‹ wቻ ከትንታኔ ጋር ቀርቧል።

S [Í ÁM}Ñ–L†¨‹” ÅÓV u¾UÉv†¨‹ }"}¨‹ k`uªM። u}Ú T ]U Ã l Ø“ƒ uN[` Ÿ } T ¾T›Ñ–› ሆቴሎችን ስያሜ እንጂ የሌሎች ተቋማትን ስያሜዎች አያካትትም።

1.6 ¾Ø“~ ²È

ይህ ጥናት የሆቴል ቤት ስያሜዎችን በማጥናት ላይ ያተኮረ በመሆኑ ገላጭ የጥናት ዘዴን ተጠቅሟል። ለጥናቱ አጋዥ መረጃዎች ŸkÇTÃ“ Çl^Ã ¾S [Í U”à ‹ }cweuªM። u1992 ¯.U ›lSÉ ²"`Á ¾G[] ›Sê ŸT›K¨‹ SêGõ LÃ eK Ÿ } TÃ~ ÖnT› S [Í }¨cÇM። eKJ , M u‼„‡ S [Í KTÓ–ƒU uª’–’ƒ ¾J , M ቤቶችን ባለቤቶች፣ ወራሾቻቸውንና ተወካዮቻቸውን እንዲሁም የሀረሪ vlM“ ~]´U u=a” uS [Í cÜ’ƒ }ÖpTM።

ከዚህ በተጨማሪም መረጃ አሰባሰቡ እኩል እድል የማይሰጥ ¾“S‹“ ›¨dcÉ ²È ŸJ’‹ƒ ¨‹eØ ¾›=LT “S‹“ uSÖkU ’¨‹። Ãl ²È ¾}S [Öuƒ U¡”Áƒ uØ“~ ÖnT› S [Í Ãc×K‹ }wK¨‹ የታሰቡትን ሰዎች ብቻ በመረጃ ሰጭነት ስለተወሰደ ነው። በእዚህም በእያንዳንዱ ቀበሌ ውስጥ የሚገ–‹ƒ J , KA ‹ uÉU\ 86 J , KA ‹ ¾}"}~uƒ c=J” S [Í ¨‹”U unK SÖÃp }cwevM። ¾}Ñ–‹ƒ መረጃዎች ደግሞ

- ŸvKu‹„ ‡ ¾ƒ ¨‹MÉ eõ^ ›”é` ¾}c¾S‹
- ŸÓKcwና ***ታሪካዊ ቦታዎች አንጻር የተሴሙ***
- uMÐ‰† ¨‹ eU ¾}c¾S‹
- ***በሀይማኖታዊ ነገሮች የተሰየሙ***
- u}ðØa›© ’Ña‹ ¾}c¾S‹ Ÿ’²=I“ ŸK‹KA‹ ›”é` }}”ƒ• k`v‹M::

u›ÖnLÃ eÁT‹ LÃ ¾}c\ ***ጥናታዊ ጽሁፎችን በማንበብ ለጥናቱ ጠቃሚ የሆኑ መረጃዎችን አጥ–›ª*** keTK‹:: u}Ú T]U ŸeÁT‹ Ò` u}ÁÁ² ¾}éñ Séløƒ” uT”uw ›Ø–›ª Ø“…” ¾}T‹L KTÉ[Ó Ø^K‹::

U°^õ G‹Kƒ

2. ¡Kd É`d”

ንድፈ ሀሳባዊ ምልከታ

¾eÁT¦ U”'ƒ

¾²=I Ø“ƒ ª’— ƒŸ‹[ƒ eÁT¦ '¨<:: eK eÁT¦ e“'d ÅÓV eK s”s wKA U s”s ŸT Iu[cu‹ Ò` eLK¨‹ Ó”—ነት ማንሳታችን አይቀርም:: eK²=IU ÃI Ø“ƒ ŸT Iu^© Y'-Md” /Socio lingustics/ e` ÃSÅvM:: eK²=I eÁT¦ U”É” '¨‹; ¾T›K¨‹” ØÁo ŸS SKd‹” uòƒ eKT Iu^© Y'-Md” Tw^^ƒ ›eðLÑ› '¨<:: ¾e' Md” }S^T] ¾J'‹ƒ /George/ የማህበራዊ ስነ ልሳንን ምንነት በሚመለከት እንደሚከተለው ይገልጻሉ::

> T Iu^© e' Md” us”s“ uT Iu[cu‹ S"ŸM ÁK¨‹” Se}Òw` ¾T›ÁÖ“ ¾Y'-Md” ²`õ '¨<:: us”s“ uvIM U`U\ Ÿ›”ƒa þKAÍ= Ò` Øwp I`˜'ƒ c=•[¨‹ ¾T Iu[cu‹” u‹É”“ }sU” uTªGÉ s”s uT›Ý¨}¨‹ IMõ T›“ ŸT Iu^© dÃ”e Ò` ÃÑ“—M:: Ÿ²=IU K?L የሰዎች አመለካከትና አተያይ እንዴት እንደሚለይ ስለሚያጠና ŸT Iu^© e' Mx“ Ò` ¾}dc['¨<:: /1985'239/

ÃI”'‹ ê”c Gdw 1976:259 #Soviet great Encyclopedia $ c=uÃ'¨‹ #T Iu^© e' Md” eKs”s T Iu^©'ƒ s”s uIw[}cu‹ ¨‹eØ ስለሚሰጠው አገልግሎትና ማህበራዊ ሁኔታዎች በቋንቋ ላይ ያላቸውን ተጽዕኖ ¨²} ¾T›S[U` ¾e' Md” ²`õ '¨<::$

በመሆኑም ከነዚህ ሁለት ብያኔዎች እንደምንረዳው ማህበራዊ ስነ-Md” vß\ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በቋንቋና ህብረተሰብ መካከል ያለውን ግን—‹'ƒ ¾T›S[U` ¾e' Md” ²`õ '¨‹ wKA SÓKê Ã‰LM::

eU U”É” '¨‹;

ለዚህ ጥያቄ ደስታ ተክለ ወልድ 1962:1183 «የቦታ አካል መጠሪያ ማን— ውም የሚታይና የማይታይ ነገር ኩሉ የሚጠራበትና የሚታወቅበት ስም ይባላል:: የሚታይ ሰማይ፣ ፀሀይ፣ ጨረቃ፣ ኮከብ፣ ደመና ወዘተ የማይታይ እግዚአብሔር፣ መልአክ፣ ነፍስ፣ ሐሳብ፣ ወዘተ ነው::» በማለት ሰፋ ያለ Tw^]Á Ãc×K‹::

Ã l wÁ'¦U eU KT"—¨‹U [mpU J' ld© 'Ñ` G‹K‹ SÑKÝ SKÁ SJ'‹" Áe[Ç"M::

Ã l"'‹ ¾eU U"'ƒ ›eSM¡„ Simith (1967'167) c=ÑMê #eU TKƒ nM ¨ÃU ¾nM ÉUë‹ p"w` J• u}KÃ c¨‹ G‹MÑ›²? }KÃ„ የሚታወቅበት መሆኑን ነው::» በማለት የራሱን ብያኔ የሰጠ ሲሆን #Encyclopedia Britanica$ ÅÓV ê"c Hdu‹" Ÿ²=l có vK SMŸ‹ እንደሚከተለው ይበይነዋል::

> eU TKƒ nM ¨ÃU ¾nLƒ ewew c=J" ›ÑMÓKÅቱም እንደ እውናዊ ወይም ሀሳባዊ አካል በመወከል ነው:: ይህንንም አካል በመወከል ነው:: ይህንንም አካል ሲወክል አካሉን በቀጥታም በመጠቆም እንጂ በደፈናው ከሌሎች አካሎች ጋር በአንድነት uS SÅw ›ÃÅKU:: /1993'733/

ከእነዚህ ብያኔዎች የምንረዳው ስም ማለት ከተለያዩ እረቂቅም ሆነ }Úvß 'Ña‹ ›"Æ" w‰ KÃ}" ¾U"¨‹puƒ SÖ]Á /SKÁ/ SJ'‹" '¨‹::

¾eÁT¦ ›ËTS`

ስያሜ መቼና እንዴት እንደተጀመረ በእርግጠኝነት መናገር ያዳግታል:: u=J"U eÁT¦ ¾c¨‹ MÏ us"s SÖkU ŸËS[uƒ Ñ›²? ›"e„ ¾'u[SJ'‹" SÑSƒ Ã‰LM:: Ã l""U Hdw uSêNõ pÆe ¨‹eØ እንደሚከተለው ተጽፎ እናገ—ªK"::

> የሚመቸንን ረዳት እንፍጠርለት:: እግዚአብሔር አምላክም የምድር ›^©ƒ"" ¾cTÃ ¨ö‹" G‹K‹ ŸS_ƒ ›Å[Ñ:: uU" eU ÃÖ^†¨‹ ÁÃ ²"É ¨Å ›ÇU ›S×†¨‹' ›ÇUU lÁ¨‹ ነፍስ ላለው ሁሉ በስሙ እንደ ጠራው ስሙ ያው ሆነ:: አዳምም ለእንስሳት ሁሉ ለሰማይ ወፎችም ሁሉ ለምድር አራዊትም ሁሉ eU ›¨×L†¨‹:: (²õ.19'20 :1980)

Ã l Øpe ¾T›Áe[Ç" ¾c¨‹ MÏ ¨Å²=l UÉ` ŸS×uƒ" Ÿ•[uƒ ²S" ËUa eÁT¦ S•\" Áç"M::

uK⁈L uŸ‹M ÅÓV eK eÁT¦ ›ËT S` U`U` "H¦Æƒ UG‹^
S"ŸM ›"Æ ¾J'‹ƒ "Simith" ¾T›Ÿ}K¨‹" wKªM::

eÁT¦ ÁKU"U Ø`Ø` ¾}ËS[¨‹ c¨‹ uUM¡ƒ SÓvvƒ ›e†Ò] SJ'‹" }[É„ s"s ŸðÖ[uƒ Ñ›²⁈ ËUa '¨‹:: **እጅግ ኋላ ቀር የነበ\'** ÁMcKÖ'‹ ¾Ø"ƒ ¾Ôd' ¾'ÑÉ ›"Lƒ eÁT¦ 'u^†¨‹:: **የሰው ልጅ ያለ ስያሜ የኖረበት ጊዜ አልታየም::** /1967'1687/

ŸLÃ Ÿ}cÖ¨‹ wÁ'¦ KS[Çƒ ¾T›‰K¨‹ eÁT¦ c¨‹ us"s SÑMÑM ŸËS[uƒ Ñ›²⁈ ›"e„ ¾'u["› ›"É ¾s"s ›ÖnkU SM¡ SJ'‹" '¨‹:: ÃI"'‹ Ñ‹ÇÃ ›eSM¡„ "Afasev" **በመጽሀፋቸው እንደሚከተለው ይገልጹታል::**

ሰዎች ገና በዚህ ዓለም ላይ መኖር ሲጀም K"a ¾T›ÁeðMÒ†¨‹" KTU[ƒ" ¾}ðØa HÃLƒ" KSªÒƒ **መተባበር ነበረባቸው:: የማምረት ተግባርም የሰዎችን የመግባባት** õLÔƒ ›'dd. . . ›"Æ KK⁈L¨‹ ›"É 'Ñ` KTKƒ ¾}ÑÅÅuƒ **ደረጃ ላይ ደረሱ:: በቋንቋቸውም በሚችል መንገድ መጠሪያዎችን** ÃcÖ‹ 'u`:: /1980'168-169/

ከዚህ ብያኔ የምንረዳው የሰው ልጆች እርስ በእርሳቸው በሚያደርጉት ግን–‹'ƒ ¾}'d KSÓvvƒ" ¾Ò^ ‹Óa‰**ቸውን ተነጋግሮ ለመፍታት እንዲያስችላቸው በሚል እሳቤ አንዱን ከሌላው ለመለየት ሲሉ ስያሜ** SËS^†¨‹" '¨‹::

ueÁT¦" u}cÁT›¨‹ 'Ñ` S"ŸM ÁK¨‹ 'Ñ`

ueÁT¦" u}cÁT›¨‹ 'Ñ` S"ŸM ÁK¨‹ ƒee` vI]Á© ¨ÃU **ተፈጥሮአዊ ነው ብለው የሚያስቡ ሰዎች አሉ:: ይሁንና እውነታው ግን ይህ አይደለም:: ይህንን በተመለከተ ሙሉጌታ ስዩም «ስየሜና ች**Ó\$ uT›K¨‹ **መጣጥፋቸው ውስጥ በስያሜና በተሰያሚዎች መካከል የሚኖረውን ግን–**‹'ƒ **እንዲህ ሲሉ ይገልጻሉ::**

በስያሜዎችና በተሰያዊዎች መካከል ያለው ግንኙነት ከመነሻው ሲታይ አጋጣሚያዊ እንጂ ስጋዊ አይደለም:: እነዚህ በዘፈቀደ ¾}ðÖ\ **ስያሜዎች ግን ከሚወክሉት ነገር ጋር አብረው**

> ተዛምደው ስለሚለመዱ በተናጋሪዎች ዘንድ የማይነጣጠል ዝምድና
> እንዳላቸው ሆኖ የሚታይበት ሁኔታ ከፍ ያለ ነው፡፡ /1972፣2/

ÃG”’‹ ÑÇÃ Ä“e ›ÉTc‹“ K?KA‹ #›T`— K¢K?Ï Å[Í$ uT›K¨‹ ያልታተመ ጥራዝ ላይ እንዲህ አቅርበውታል፡፡

> u›”É ÉUê ¨ÃU u›”É nM“ ÉUê ¨ÃU nK‹ S"ŸM uT›ÁSK¡}¨‹ ¨ÃU uT›K¨‹ ’Ñ` S"ŸM ¾vI] Ó”—‹’ƒ ¾KU:: ¨‹h የሚለው ድምጽ ለምን ጠራው እንስሳ ስጋዊ ›ÃÅKU:: ¨‹h uTKƒ ð”ታ «በላ» ብንለው ውሻነቱ ›ÃK¨ØU:: ÉSƒ w”K¨‹ ÉSƒ ›ÃJ”U:: KT”—¨‹U ’Ñ` ¾T›J” ƒ¡¡M ¾U”K¨‹ SÖ]Á ¨ÃU }Ñu= ¾U”K¨‹ eU ¾KU:: /1966'14/

eK²=I ueÁT¡¨‹“ u}cÁT›¨‹ ’Ñ` S"ŸM ¾vI] S¨^[e ÁK u=SeMU S¨^[c‹ vI]Á© dÃJ” Ÿ[ÏU ²S“ƒ ËUa K’Ña‹ ¾}cÖ ስያሜዎች ከተሰያሚው ጋር ተዋህደው በሰዎች አእምሮ በመቀ[é†¨‹ U¡”Áƒ ’¨‹::

eÁT¡ uT›cØuƒ Ñ›²? Ÿ›”Ç”É eV‹ ue}k` u›ÖnLÃ eÁT¡ ሲታይ አንዱን ሰው ወይም ማህበረሰብ ከሌላው ሰው ወይም ማህበረሰብ ከሌላው c¨‹ ¨ÃU TIu[cw KSÓvvƒ“ ›”Ç”É ’Ñ` KÃ„ KT¨p ¾T›ÖkUuƒ ’¨‹:: J•U K’Ña‹ ¾T›c×†¨‹ eÁT¡ Ÿ}cÁT›¨‹ Ò` ´UÉ“ ¨ÃU ¾SM°¡ƒ }ÁÁ»’ƒ ¾K¨‹U:: ÃI Hdw }ÁÁ»’ƒ u=•[¨‹ •a eU w‰ uSÁ´ ¾}cÁT›¨‹” ’Ñ` ›”Ç”É vI]Á„‹ T¨p Ã‰M ’u`:: K²=I Gdw “Despite” (u1978:6) vÅ[Ñ‹ƒ Ø“ƒ ¨‹eØ ›ÖnK¨‹ Ácð\ƒ” Ndw SØke Ã‰LM:: #Ÿ›”Ç”É cV‹ ue}k` ucÁT¡¨‹“ u}cÁT›¨‹ ÁK የትርጉም ተዛምዶ በዘፈቀደ እንጂ ተያያዥነት የለውም ብለን መደምደም እንችላለን» በማለት ስያሜውንና በተሰያሚው ነÑ` S"ŸM ¾vI]U J’ ¾Ndw ተያያዥነት እንደሌለ ይገልጻሉ፡፡

2.1.5 ¾eÁT¡ K¨‹Ø“ ShhM

u›”É TIu[cw ¨‹eØ eÁT¡ cß¨‹ ›"M ^c‹ TIu[cu‹ ’¨‹:: J•U ¾T›cÖ¨‹ eÁT¡ u^c‹ uTIu[cu‹ ¨‹eØ vK¨‹ vIM“ s”s Sc[ƒ ነው፡፡ ማህበረሰቡ ለፈለገው ነገር ስያሜ ይሰጣል ሲባል እነዚህ ስያሜዎች

ሁልጊዜ ቋሚ ናቸው ማለት አይደለም። እንÇ=Á¨‹U uõØ’ƒ ¾SK¨Ø vI] ›L†¨‹።

ÃI”’‹ Ñ‹ÇÃ Stwart (1967:7) “Names of the land” u}vK¨‹ SêGó†¨‹ ላይ እንዲህ ሲሉ አብራርተውታል። «አንድ ቋንቋ ከትውልድ ትውልድ ለውጥ ሊታይበት ይችላል። ስያሜዎች በቋንቋ ውስጥ ባሉት አካላት ሁሉ ፈጣን የሆነ ¾SK¨Ø vI] ›L†¨‹።$

ስያሜና ማህበራዊ እድገት የማይነጣጠሉ ነገሮች “†¨‹። TKƒU ማህበራዊ እድገት ለአዳዲስና ለተሻሻሉ ብዙ ስያሜዎች መከሰት መሰረታዊ ነገሮች ናቸው። በአንድ ህብረተሰብ ዘንድ አዳዲስ ስልጣኔዎች ከገቡ አዳዲስ መሳሪያዎች ከተመረቱ የተሻሻሉ የምርት መሳሪያዎች ወደ ሀገር ውስት ከገቡና የተሻሻለ ስያሜዎችን ይሰጣል ማለት ነው። ይህን ሃሳብ ሙሉጌታ ስዩም እንደሚከተለው አብራርቷል።

> አንዳንድ ዘመናት ብዙ ማህበራዊ እንቅስቃሴዎች የሚታዩባቸው ›ÇÇ=e Hdx‹ ¾T›ðMIv†¨‹ ¾Ø”„‡U ¾T›eóñv†¨‹“ ØMkƒ ¾T›Ñ—ባቸው የተሻሻሉና የሰለጠኑ የምርት መሳሪያዎች ¾T›ðKcñv†¨‹ ¨ÃU Ÿ¨‹ß ¨Å GÑ` ¨‹eØ ¾T›Ñu‹v†¨‹“ የሚለመዱባቸው ዘመናት ይሆኑና ብዙ ስያሜዎች ይፈጠራሉ። /1967'7/

ሰዎች የነበ\በትን ቦታ ትተው ወደ ሌላ ቦታ c=H¦Æ አዲስ ለገቡበት ቦታ ስያሜን ይሰጣሉ። በአንድ ቦታ የሚኖ\ TIu[cw IØ` c=ÚU` c=[v“ ሲበዛ የቦታ ጥበት ይፈጥራል። ይህን ጥበት ለማስወገድ ደግሞ ሌላ የመኖሪያ ቦታ ፍለጋ አማራጭ ይወሰናል። ከተገ–U ðLÑ›¨‹ TIu[cw Ãcõ^M በሰፈረበት አካባቢ ያሉና የሚያያቸው ነገሮች መሰረት በማድረግ አዲስ ቦታ eÁT¦ Ãc×M። ÃI”” Hdw }eó¾ iª¾ uÓMê አስቀምጠውታል።

> ሰዎች በአንድ ቦታ ሲኖ\ በመራባታቸው ምክንያት ሲበዛ ቀድሞ ¾’u\በት ቦታ ይጠባቸውና ትተው ወደ ሌላ ቦታ ÃH¦ÇK‹። ›Ç=c‹ S•]Á†¨‹ ²”É c=Å`c‹ Éa Ÿ’u\uƒ eõ^ "¿ƒ“ ካጋጠማቸው የተለየ ነገር ያጋጥማቸው እንደሆነ ለዚሁ ነገር መግለጫ ምልክት ሲያጡ ስም ያወጡበታል። /1981፣8/

2.1.6 ¾eÁT¦ T lu^© óÃÇ

ለሆቴሎች፣ ለሰዎች፣ ለወንዞች፣ ለመንገዶች፣ ለተፈጥሮ ክስተቶች እንዲሁም ለመሬት ገጽታዎች የሚሰጡ ስያሜዎች በመጠሪያነት ከማገልገላቸው ባሻገር የህብረተሰቡን ባህል፣ ታሪክ ወዘተ የሚገልጹ ናቸው:: የተለያዩ ብሔር ብሔረሰቦች ደስታቸውን፣ ሃዘናቸውነ፣ እምነታቸውነ፣ ልማዳቸውን እንዲሁም K?KA‹ ¡e}„‹” K}KÁ¿ ƒ¨‹MÊ‹ ¾T›Áe}LMñƒ u›"vu=Á†¨‹ LK‹ƒ ’Ña‹ eU uSeÖƒ ’¨‹:: “The Encyclopedia of Language” (1995:14) የስያሜን ማህበራዊ ጠቀሜታ በተመለከተ «ሰዎች በአካባቢያቸው ለሚገ–‹ ’Ña‹ የሚሰጡዋቸው ስያሜዎች የህብረተሰቡን ታሪክ፣ እሴት እንዲሁም እምነት uTe}LKõ [ÑÉ ÁL†¨‹ ›e}ªê* M¿“ Ÿõ}— ’¨‹::$ uTKƒ eÁT¦” uTØ“ƒ ¾T lu[cu‹” ታሪክ ለማጥናት ያለውን ጠቀሜታ አስቀምጧል::

2.2 የቀደምት ጥናታዊ ጽሁፍ ቅኝት

በዚህ ጥናት መነሻ በሆነው ርዕስ ላይ በኢትጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ ትምህርት ክፍል በስያሜዎች (በአሰያየም) ዙሪያ በቦታ ስሞች፣ በመንገድና u›ÅvvÃ eV‹' ucð` eV‹“ u”ÓÉ u?„‹ eV‹' uƒUI`ƒ u?„‹ ስሞች በርካታ ስራዎች የቀረቡ ቢሆንም በዚህ ጥናት ለማየት የሚሞከረው ŸØ“~ ጋር ቀረቤታ ይኖራቸዋል ተብሎ በታሰቡት ላይ ብቻ ነው::

›Æ— HÃK‹ (1981'¯.U) #¾J,M eV‹ ›cÁ¾U u›Ç=e ›uv ናሙናዊ ጥናት» በሚል ርዕስ ለኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነ ጽሁፍ ክፍል የቀረበ Ø“ƒ ’¨‹:: u²=l Ø“~ u›=ƒÄåÁ ¾J,M e^ u19—¨‹ ¡õK ²S” መጨረሻ እንደተጀመረና የመጀመሪያው ሆቴል ቤት እቴጌ ጣይቱ ይባል እንደነበር ›eõbM:: uØ“~ Ÿ1900 እስከ 1983 ዓ.ም ድረስ የተሰየሙ ሆቴሎችን ስም ´`´` ›"…M:: ›Ø¬ው ይህን ጥናት ሲያካሂድ ስለሆቴሎች ታሪንዊ ዳራ ¾T›ÑMê êG‹õ vKTÓ—ቱ አዋቂዎችን በመጠየቅ እና ለእያንዳንዱ የሆቴል vKu?ƒ eKJ,K‹ eÁT¦ nK SÖÃp uTÉ[Ó ŸƒLMp J,KA‹ êIðƒ ቤቶች አንዳንድ ሰነዶችን በማገላበጥ መረጃዎችን ሰብስቧል::

u›ÖnLÃ ¾Ø“~ ›p^u= u›Ç=e ›uv ¾T›Ñ—‹ƒ” ¾J,M u?„‹” eÁT¦ Ÿ’Ç^© S[Í¨‹ KTØ“ƒ V¡bM::

በቀለ ኃይለማሪያም (1987 ዓ.ም) «የደሴ ከተማ ሰፈሮች አሰያየምና ስለ Ÿ}T ª ¾T›'Ñ\ አፋዊ ግጥሞች» በሚል ርዕስ ጥናታዊ ጽሁፍ አቅርቧል:: uØ"~U eK Åc? Ÿ}T ›cÁ¾U ŸT›'Ñ\ት አፈታሪኮች ውስጥ ትክክለ— ¨< ¾ƒ— ¨< ' ¨<; ¾T›K ¨<" " ¾Åc? Ÿ}T " cða‹ eÁT¦ ¾}Sc[}v† ¨<" ›ð ታሪካዊ U¡"Á„‹" ¾Á²‹ƒ" ƒ`Ñ‹U ŸTlu^© e' Md" ›£Á uT¾ƒ" የአፋዊ ግጥሞችን ይዘት በመተንተን ህዝቡ በጥበባዊ የፈጠራ ችሎታው eT¦~" " ›SK"Ÿ~" ¾Ñkçuƒ" S"ÑÉ ›dÃ…M:: uØ"~ ueÁT¦" u}cÁT›¨< 'Ñ` S"ŸM ÁK¨<" Ó"–‹'ƒ }ðØb© ›KSJ'‹" አብራርቷል:: በተለያዩ አጋጣሚዎችም የመጡ የቦታ ስሞች የወጡበትን ማህበረሰብ ታሪካዊ አመጣጥ ወግ፣ ልምድ፣ ባህል፣ እምነት፣ የእርስ በእርስ ግን– ‹'ƒ ¾T›Á"çv`l É`w`w ƒ`Ñ‹V‹ u¨‹e×†¨‹ eKT›•` cò Tlu^© ጉዳዮችን እንድናስታውስ ያደርጉናል:: በማለት የቦታ ስሞች ያላቸውን ማህበራዊ፣ ፖለቲካዊና ባህላዊ ጠቀሜታዎችን ሰፋ አድርጎ ገልጸዋል::

ተሰጠ አሰፋ (1990 ዓ.ም) «የቦታ አሰያየም uÑ¦^ kÁ ¨[Ç /S"´/$ uT›M `°e K›`ƒe v‹K` Ç÷Ó] TTÁ፧ Ák[u¨‹ Øƒ '¨‹:: ¾Ø"~ ª" ƒŸ‹[ƒ uÑ¦^ kÁ ¨[Ç /S"´/ ¾T›Ñ– የቦታ ስሞች የህብረተሰቡን ደስታ፣ ታሪክ፣ ጀግንነት፣ ምኞት፣ ተስፋና ዕምነት በአጠቃላይ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ Tlu^©" vIL© Ñ‹ÇÄ‹" uT"dƒ ¾}c¾S‹ SJ"†¨‹" uS}"}" '¨‹:: uÑ¦^ kÁ S"´ ›"vu÷ ¾T›Ñ– የቦታ ስሞች ትርጉም ከህብረተሰቡ እምነት፣ ታሪክ፣ ወግና ልማድ ጋር ያላቸውን ዝምድና አሳይቷል:: የመንዝ የቦታ ስሞች ከሃይማኖት ጋር ጥብቅ ቁርኝነት እንዳላቸው ጠቁሟል:: «መንዝ» የሚለው ስም ከጌታችን ደም መረጨት ጋር የተያያዘ መሆኑን መረጃ አሳይቷል:: ከዚህም በተጨማሪ ከንጉሱ ጋር ከፈለሱ ሰዎች ጋር፣ ከመልከዓ ምድር ጋር ከተፈጠ\ ክስተቶች ጋር የተያያዙ ስሞች እንዳሉ አብራርቷል::

ƒ`Ne S´Ñw (1993 ¯.U) #u›Éª Ÿ}T ¾cð` eU ›cÁU$ uT؇ል ርዕስ ባቀረበችው ጥናት በ«እንደ» የሚጀም\ u#¯Ç÷$ ¾T›ËU\ u#TÃ$ ¾T›ËU\ በውጭ ቋንቋ የተሰየሙ ወዘተ በማለት የቦታ ስያሜዎችን ከፋፍላለች:: ይህም አከፋፈል ከሌሎች ቀደምት ስራዎች የተለየና ከአማር— s"s ¨‹ß uƒÓ`— ቋንቋ የተሰጡትን ስያሜዎች አቅርባለች::

›Ø˜ª eKeÁT¦ U"'ƒ eƒÑMê uT"–¨‹U 'Ñ` eÁT¦ ¾T›cÖ¨‹ ማህበረሰብ ሲሆን አሰጣጡም እርስ በእርሱ ሊግባቡበት በሚችልበት ቋንቋ ነው::

የአንዱ ማህበረሰብ ቋንቋና ባህል ከሌላ ማህበረሰብ የተለየ እንደመሆኑ መጠን ¾T›cÖ¨‹ eÁT¦ ÃKÁÁM:: ¾T Iu[cu‹ Id©' vIL©' þK+"©“ ሃይማኖታዊ ሁኔታዎች በሚሻሻሉበት ጊዜ በቋንቋው ያሉ ስያሜዎች ይሻሻላሉ ÁÉÒK‹ ÃK¨ ×K‹::

ÅUee Ã[Ò /1995 ¯.U/ #uÑ‹S` ¨[Ç ¾T›Ñ—‹ ¾T°[Ó“ ¾›¡waƒ eÁT¦ ›cÁU$ uT›M `°c‹ Ák[u¨‹ Ø“ƒ '¨‹:: ›Ø˜¨‹ Ñ‹S` }wKA uT›Ö^¨‹ ›"vu= ¾T›•\ የማዕረግና የአክብሮት ስሞች እንዴት እንደሚሰየሙ አብራርቷል:: ጥናቱ ከአረጋ ኃይለ ሚካኤል «የማዕግ ስሞች» ጋር እንደሚመሳሰል ገልጽዋል:: የማዕረግ ስሞቹ ጀግንነትን፣ ደግነትን ሙያን፣ ሀብትን እንዲሁም ሰላምን ኃይለኝነትን ጋብቻን የሚያንጸባርቁ እንደሆኑ ÑMê ªM:: u} Ú T]U uÑ‹S` ¾T›•\ትን የጉራጌ ብሔረሰቦችን ታሪክ፣ vIM' s”s' ›SÒÑw' ›SK"Ÿƒ“ ¾Òw‰ e`¯ƒ u›ÖnLÃ የማህበረሰቦቹን ባህላዊ እሴቶች በመግለጽ እረገድ የጎላ ጠቀሜታ እንዳላቸው ÖI T¦M::

እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት ጥናታዊ ጽሁፎች በአብዛ—¨‹ ueÁT¦ LÃ በመሆናቸው ከኔ ጥናታዊ ጽሁፍ ጋር ይገና—K‹:: u}KÃ ÅÓV ›Æ— ኃይሉ #uJ,M u?ƒ ›cÁ¾S$ wKA Ák[u¨‹ Ç=Tê ŸK?KA‡ ÃMp K²=I êG‹õ Ãk`uªM:: ÃI Ø“ƒ ŸK?KA‡ ¾T›K¾¨‹ Ø“„‡ ¾}Å[Ñ‹ƒ u}KÁ¿ ክልሎች ሲሆን የእኔ የጥናት ቦታ ደግሞ በሐረር ከተማ ነው:: ስራዎቹ Ÿ}c\በት ዘመን አንጻር ሲታይ የሁሉም ጥናታዊ ጽሁፎች ስራ በዘመን ቅደም ተከተል የቀረቡ ሲሆን ይህም ስራ ከነዚህ ጥናታዊ ጽሁፎች ስራ በኋላ የተሰራ '¨‹:: u›ÖnLÃ ¾²=I Øናታዊ ጽሁፍ ከሌሎቹ የሚለይበት የአንድ ርዕስ፣ በቦታና ከዘመን አንጻር ነው::

ምዕራፍ ሦስት

3. የሆቴሎች ስያሜ በሐረር ከተማ

3.1 ሆቴል ማለት ምን ማለት ነው?

በሐረር ከተማ የሆቴሎችን ስያሜ ከመመልከታችን በፊት ሆቴል ማለት ምን ማለት እንደሆነ ማየት አስፈላጊ ነው፡፡ በቅድሚያ "Encyclopedia American vlol 5፣1985፣446" ‹‹ሆቴል ማለት ለህብረተሰቡ መኝታ፣ ምግብ፣መጠንና ልዩ ል ግልጋሎት የሚሰጥ ሕነፃ ነው፡፡›› በማለት ይበይነዋል፡፡ ከዚህ ከያኔ ጋር በማያያዝ <<<Mor is A Hortesl>> የሰጠው ከያኔ እንደሚከተለው ነው፡፡

> *ሆቴል ማለት ሕግ ወቶለት ለእንግዶች መኝታ፣ምግብና የእንግዶች ዕቃዎች በመቀበል የሚያስተናግድ ነው፡፡ በእርግጥ ሆቴል በየሀገሩ የሚሰጠው አገልግሎት ይለያያል፡፡ በአንዳንድ ሆቴሎች ውስጥ ምግቦች አይዘጋጅም በአንዳንድ ቴሎች ደግሞ መኝታ ብቻ ይኖራል፡፡ የሆቴል ዋነኛ ባህርይ ግለሰባዊ ማለትም ለእያንዳንዱ ሰው አገልግሎት የሚሰጥ ነው፡፡ /1960፣14/*

ከላይ በተሰጡት ብያኔዎች ሆቴል ቤት መኝታ፣ምግብና መጠጥ አገልግሎት በመስጠት የሚዘጋጅበት ለእያንዳንዱ ሰው ፆታና መደብ ሳይለይ ማስተናገድ የሚችል ብዙ ክፍሎች ያሉት ቤት መሆኑን እንረዳለን፡፡

3.2 የሆቴሎች ታሪካዊ አመጣጡና አጀማመር

ስለ ሆቴሎች አጀማመር "Texas Technunieristy" ከተባለው ድህረ ገፅ የተገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው የመጀመሪያ ሆቴል ከግል ቤት ባልተሻለ ሁኔታ ለህዝብ ክፍት ሆኗል፡፡ ይህም በሮማን ኢምፓየር ተፅእኖ ትንንሽ ሆቴሎችና ሆቴሉን ጐብህንዎችን ለመሳብ ጥረት በማድረግ የምግብ አገልግሎት መስጠት መጀመሩን ይገልጻል፡፡ የፅንሰ ሀሳቡን መጠሪያ ቃል አስመልክቶ መነሻ ቃሉ ‹‹ማረፊያ›› ከሚለው የመጣ ነው ይላል፡፡

እንደ Texas Technunieristy ገለጻ ለመጀመሪያ ጊዜ በአሜሪካ አገር በ1607 ትንንሽ ሆቴሎች ተከፈቱ፡ ከዘመናት ልዩነት በኃላ ደግሞ በህዝብ የታወቀ ሆቴል ለመጀመሪያ ጊዜ New York ውስጥ በ1792 "ከተማ ሆቴል" በመባል ተከፈተ፡፡ የመጀመሪየው ዘመናዊ ሆቴል የተከፈተው ደግሞ Boston ውስጥ በ1809 Tremont በሚል ስያሜ ነው፡፡ እዛው Boston ውስጥ በ1808 Buffa;p statler በሚል የመጀመሪያው የንግድ ሆቴል ተከፈተ፡፡ ከዚህ በኃላ ሆቴሎች በአሜሪካና በቀረው አለም ተስፋፉ፡፡ ከዚህ ውስጥ ዋነኛና ስመጥር የሆት Radission Marriot እና Hilton ናቸው፡፡

በኢትዮጵያ ለሆቴሎች መጠንሰስ ምክንያት የነበረው የቀድሞ ሰዎች ከሚያደርጉት የንግድ እንቅስያሴና ከቦታ ቦታ የመዘዋወር ተግባር ጋር የተጣመረ ነው፡፡ ምናልባትም ሰዎች ከአሁን በፊት የማያውቁት ቦታ ሄደው "የመሽብን እንግዳ" በማለት የመጠለያ ችግራቸውን የመግለጻቸውን ሁኔታና የተቸገረውንም እንግዳ በተወሰነ ሥፍራ የማቆየቱ /የማስረሩ/ አዝማሚያ ከጊዜ ብዛት የሆቴል መጀመር ጉልህ አስተዋፅኦ አድርጓል ማለት ይቻላል፡፡ በእርግጥ የሆቴሎች መስፋፋት ከሰዎች ማህበራዊ ኑሮና እድገት ጋር ተነጥሎ አይታይም፡፡ በጠቅላው በኢትጵያ ለሆቴሎች መጠንሰስ ምክንያት የነበሩት ቂጣውንና ቆሎውን በስልቻ አድርገው ይጓዙ የነበሩ መንገደኞች እንደጀመሩት "ዜና ቱሪዝም መጽሄት" በህትመቱ ይገልጻል፡፡

ታደሰ ዘውዴ የእቴጌ ጣይቱ ብጡል የሕይወት ታሪክ በሚለው መጽሐፋቸው ውስጥ እንደገለፁት በኢትዮጵየ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ሆቴል እንዲታወቅ ያደረጉት እቴጌ ጣይቱ ናቸው፡፡ እቴጌ ጣይቱ በጦር ሜዳ የተዳከሙትን በምግብና በመጠጥ መንከባከባቸውን እንዲሁም በልብሰ ነክ ሙያ ተግባረ ዕድ ትምህርት እንቀሰሙ የመጡ ተገቢ መስተንግዶ እንዲያገኙ ማድረጋቸው የሆቴል አገልግሎትን አስፈላጊነት ከማንም ይበልጥ እንዲረዱ አድርጓቸዋል፡፡ የእንግዳ ማረፊያን አስፈላጊ ካደረጉት ተጨማሪ ሁኔታዎች ከቦታው ለንግድ ለአቤቱታና ለመሳሰሉት ጉዳዮች ይመጡ የነበሩት ሰዎች ቁጥር

ከጊዜ ወደ ጊዜ ማደጉ እቴጌ ጣይቱ እንዲህ ያሉ እንግዶች የሚያርፉበትን ቦታ አዘጋጅተዋል፡፡

> *"የእንግዳ ቤት" የተባለ ባለብዙ ክፍል ቤት ከገብርኤል ቤተክርስቲያን ወዲህ አሠርተው ያ የመጣ እንግዳ እንደመጣ አጋፋሪዎች ይመሩታል፡፡ ራቱ ምሳው ከግቢ ጉድጓ ደጃፍ የሚባሉት ሠራተኞች እንጀራውን ጠላውን ጠጁን ሥጋውን ይወስዱታል፡፡ .....የሚከርም የሆነ እንደሆነ ከስምንተ ቀን በኃላ ሌላ ሲመጣ ለቆ ወደ ዘመዱ ይሄዳል፡፡ /1974፣28/*

እቴጌ ጣይቱ የዚህ ዓይነት መስተንግዶ በልግስና ያደርጉት የነበረ ሆኖ ሳለ በፈረንጆች ባህል መሠረት በየሀገሩ ለሀገር ውስጥና ለውጭ እንግዶች ማረፊያ መመገቢያ ሆኖ ተብሎ የሚሠራ የአገልግለት ዋጋ የሚከፈልበት "የሆቴል" ድርጅት እንዳለ ሰሙ፡፡ ይህንን ፈለግ በመከተልም የተባለው የእንግዳ ማረፊያ እንደለ ሆኖ ከሱ የተሻለና የሰፋ አገልግሎት የሚሰጥ፣የተደራጀና በዓይነቱ የመጀመሪያ የሆነው ዘመናዊ የእንግዳ ማረፊያ ሆቴል በ1900 ከጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን ዝቅ ብሎ በሚገኘው ቦታ መሰረቱ፡፡ የሆቴሉ ስምም "እቴጌ ጣይቱ ሆቴል" በመባል ይታወቃል፡፡

በአጠቃላይ የሆቴል ሥራ ከቦታ ቦታ ለሥራ በሚንቀሳቀሱ ሰዎች ችግር ምክንያትና እቴጌ ጣይቱ ሰራዊቱንና ሌሎች የማህበረሰቡ ክፍሎችን የማደሪያ ችግር ለመቅረፍ ሲባል መጀመሩን እንገነዘባለን፡፡

3.3 የመረጃ ትንተና፡- የሐረር ከተማ ሆቴል ቤቶች አስያየም

በሐረር ከተማ የሚገኙ አብዛኞቹ የሆቴል ቤት ስያሜዎች ከዚህ በፊት ሰዎች ለተለያዩ ነገሮች መጠሪያ ካዋሏቸው ስሞች የተወሰዱ ናቸው፡፡ እነዚህ ስያሜዎችም ከሰው፣ከሀገር፣ከሃይማኖት፣ከታሪካዊ ቀን፣ ከማህበራዊ

ጉዳዮች፣ከሰብዓዊ ስሜትና ከመስህባዊ ነገሮች እንዲሁም ከውጭ ሀገር ቋንቋዎች ከተገኙ ስያሜዎች ጋር ቁርኝት ያላቸው ናቸው፡፡ በሐረር ከተማ የሚገኙ ሆቴል ቤቶች በምን ስም ተሰየሙ? ወይም ምንን መሰረት በማድረግ ተሰሙን የሚሉትን ጥያቄዎች ለመመለስ ከተሰበሰቡት 86 የሆቴል ቤት ስሞች የ50ዎቹን ሆቴል ቤቶች የስያሜ ምንጭ ምን እንደሚመስል የተገኘውን መረጃ መሠረት በማድረግ ከዚህ እንደሚከተለው ተተንትኖ ቀርቧል፡፡

3.3.1 በባለቤቶቹ ስም የተሰየሙ ሆቴሎች

እናት ከሞጆ ሆቴል፡- በሐረር ከተማ ሸዋበር ተብሎ በሚጠራው የገበያ አካባቢ ሆቴል የነበራቸው ወይዘሮ ከሞጆ የሚባሉ ሴት ነበሩ፡፡ እኚህ ሴት በሚያቀርቡት ምግብና በሚጠይቁት ተመጣጣኝ ዋጋ ደንበኞቻቸው በጣም ከመርካታቸው የተነሣ እናት ምግብ ቤት ብለው ሰየሙት፡፡ በመጨረሻም እኚህ ሴት ከዚህ አለም በሞት ሲለዩ አሁንም ደንበኞቻቸው እናት ከሞጆ ሆቴል ቤት በለት መሰየማቸውን ልጃቸው ገልጻለች፡፡

ሰዓድ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት አቶ ሰዓድ ይባላሉ፡፡ እኚህ ሰው የአካባቢው ተወላጅ ሲሆኑ የቀን ስራ እየሰሩ በአነስተኛ ገቢ እራሳቸውን በማስተዳደር እየቆጠቡ ከምንም በመነሳት በጥረታቸው ወደ ከፍተኛ ሆቴል ያሸጋገሩት በመሆኑ ይህንን የተገነዘቡ የሆቴላቸው ተመጋቢዎች ሰዓድ ሆቴል በማለት መሰየማቸውን ይገልጻሉ፡፡ ሆቴሉም በሐረር ከተማ ፈላና በር በተበለው ሥፍር ይገኛል፡፡

ንጋት ፀሐይ ሆቴል፡- አቶ ንጋቱ በለውና ወይዘሮ ፀሐይ ደምሴ የተባሉ ባለትዳሮች የከፈቱት ሆቴል ሲሆን ስያሜውም በራሳቸው ስም አድርገውታል፡፡ ለዚህም ምክንያታቸውን ሲያስረዱ

ሆቴሉን የተከፈቱበት ሀብት የመጣው ከተጋቡ በኃላ መሆኑን ለማስረዳት በማሰባቸው እንደሆነ ገልፀዋል፡፡

የእናት ምትክ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ልዩ ስሙ ቀላድ አምባ በተባለው ስፍራ የሚገኝ ሲሆን የሆቴሉ ባለቤት በጣም አዛኝ፣ሩህሩህ እና ብዙ አቅመ ደካማችን የሚረዱ፤የሚሸጡት ምግብ ዋጋው በጣም ተመጣጣኝና ሆቴሉም እስኪጠግብ የሚበላበት ስለነበር ይህን የመሰለ የእናትን ታላቅ ስም የተሸከመ ስያሜ ከተጠቃሚዎቹ አግኝቶ በአካባቢው ነዋሪዎች የተዘወተረ ስም ሆኖ እንደቀረበት ባለቤቷ ገልፀዋል፡፡

ባዲቾ ሆቴል፡- የሆቴሉ ህንፃ ያረፈው በሐረር ከተማ አንደኛ መንገድ እየተባለ በሚጠራው ቦታ ሲሆን የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት አቶ ባዲቾ ሆቴላቸው በራሳቸው ስም እንዲጠራ ያደረጉት በጥረታቸው የከፈቱት መሆኑን ለማስገንዘብ እንደሆነ ይገልፃሉ፡፡ **ወንድሙ ፈይሳ ሆቴል፡-** የዚህ ሆቴል ህንፃ ያረፈው "አራተኛ" እየተባለ በሚጠራው አካባቢ ሲሆን የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት አቶ ወንድሙ በአካባቢው በጣም የታወቁና የተከበሩ ሰው ናቸው፡፡ በዚህም የተነሣ ሆቴል ቤቱ በራሴ ስም ቢጠራ የተሻለ እውቅና ይኖረዋል ብዬ በማሰቤ በስሜ እንዲጠራ አድርጌዋለሁ በማለት ይገልጻሉ፡፡

ከላይ በተጠቀሱት የሆቴል ቤቶች ስያሜ መገንዘብ የሚቻለው የደንበኞቻቸውን ተሳታፊነትና የባለቤቶቹን የግል ጥረት የሚያመለክቱ መሆናቸውን ነው፡፡

3.3.2 ኢትዮጵያ ውስጥ ባሉ የሀገር ስሞች የተሰየሙ ሆቴሎች

ደብረ ብርሃን ሆቴል፡- የሆቴሉ ባለቤች እንደገለፁት በሰሜን ሸዋ ደብረ ብርናን ያለውን ሥላሴ ቤተክርስቲያን ያሰሩ ሙሴ ዮሐንስ የሚባሉ ሰው ነበሩ፡፡ እኚህ ሰው ሐረር ያለውን ተክለሃይማኖት ቤተክርስቲያን ለማሰራት መጡ፡፡ አብረዋቸውም አምስት ወንዶችና አንዲት ሴት ይኖሩ ነበር፡፡ በዚህም ሁኔታ አምስቱን እየቀለበች ትኖር የነበረችው ሴት ቀስ በቀስ ተመጋቢዎቹ እየበዙ በመምጣታቸው ደብረ ብርናኖቹ ጋር ሄደን እንብላ በማለት የቦታው መለያ በማድረጋቸው ከዚሁ ጋር ተያይዞ ደብረ ብርሃን ሆቴሉ በመባል እገሌ ተብሎ ሊጠራ በማይችል ሰው ስያሜውን ማግኘቱን ወራሾቹ አስረድተዋል፡፡ ሆቴሉም በሐረር ከተማ መድኃኔዓለመ ቤተክርስቲያን አጠገብ ፈረስ መጋብ በተባለው ቦታ ላይ ይገኛል፡፡

ጉዴ ሆቴል፡- ወይዘሮ ሚዛን የተበሉ ሴት በሶማሌ ክልል ጉዴ እየተባለ ከማጠራው በታ ላይ አነስተኛ ሆቴል ከፍተው እየሰሩ ሳለ የሶማሌ ወራሪ ጦር በ1968 ዓ.ም እንዲፈናቀሉ አደረጋቸው፡፡ እኚህም ሴት ወደ ሐረር መጥተው ሥራቸውን በመቀጠል ለመጀመሪያ ጊዜ ሠርተው ሀብት ባፈሩባትና ሳይወዱ በግድ እንዲለቁ በተደረጉበት ከተማ ስም ሆቴላቸውን ጉዴ ሆቶል በማለት መሠየማቸውን ገልፀዋል፡፡ ሆቴሉም በሐረር ከተማ አደሬ ጠቆ ከተባለው ስፍራ ይገኛል፡፡

አጋሮ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ቦቴ እየተባለ ከሚጠራው ሥፍራ ጫፍላይ የሚገኝ ሲሆን ሆቴሉን ቀን የምግብና የመጠጥ አገልግሎት ሲሰጥ ይውልና ምሽት ላይ "በናይት ክለብነት" ያገለግላል፡፡ እናም በዚህ "ናይት ክለብ" በመነሻው አካባቢ አብዛኞቹ የክለቡ ደናሽ ሴቶች ከጅማና ከአጋሮ የመጡ በመሆኑና ሆቴሉ ባለበት አካባቢ "በናይት" ክለብነት የሚያገለግሉ ብዙ ሆቴሎች

ከመኖራቸው ምክንያት ደንበኞቹ ሆቴሉን ከሌላው ለመለየት አጋሮዎች ሆቴል በማለት ስያሜ መስጠታቸውን በአሁኑ ወቅት ሆቴሎን በማስተዳዳር ለይ ያሉት ግለሰብ ገልፀዋል፡፡

ጣና ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ "አራተኛ" እየተባለ ከሚጠራው ስፍራ የሚገኝና ግዙፍ ህንፃ ሲሆን ቀደም ሲል የሆቴሉ ባለቤት የነበሩት አቶ አሻግሬ ከጣና አካባቢ የመጡ ባለሀብት በመሆናቸው ትልቁን ሆቶላቸውን በግዘፍ የጣና ሐይቅ ስም በመሰየም ጣና ሆቴል ማለታቸውን በአሁኑ ሰዓት ሆቴሉን የገዙት ባለሀብት ገልፀዋል፡፡

አጆርሳ ጓሮ፡- የዚህ ሆቴል መገኛ ቦቴ እየተባለ የሚጠራው ሥፍራ ሲሆን ሆቴሉ ብዙ ደንበኞች ያሉትና በአካባቢው ካሉት ሆቴሎች ቀደም ብሎ የተመሠረተ መሆኑ ይነገርለታል፡፡ የስሙ አወጣጥ ግን ከሐረር ከተማ 40 ኪሎ ሜትር በስተሰሜን ከምትገኘው "ኤጀርሳ ጓሮ" ከተባለች ትንሽ የገጠር ከተማ ስም የተገኘ ይሁን እንጂ የስያሜው ሚስጢር ግን ለ57 ዓመታት ኢትዮጵያን በንጉሥነት የመሩት የአፄ ኃይለ ሥላሴ የትውልድ ስፍር አጀርሳ ጓሮ ከመሆኗ ጋር የተያያዘ እንደሆነ ወራሾቹ ገልገዋል፡፡

ድሬደዋ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት የሆኑት አቶ መላኩ ትውልዳቸውና እድገታቸው በድሬደዋ ከተማ ሲሆን የሥራ እድል ተፈጥሮላቸው ወደ ሐረር ከተማ መምጣታቸውን ይናገራሉ፡፡ በዚህም ሐረር ላይ ሆቴል ለመክፈት ሲያስቡ የሁለቱ ከተሞች ተመሳሳይ ባህልና አብሮነት ለማጠናከር ሲሉ ሆቴሉን ድሬደዋ ሆቴል ማለታቸውን ገልፀዋል፡፡

ድሬደዋ የሚለውን ስያሜ አዱኛ ኃይሉ ምንጭ ጠቅሶ በዲማጹ ላይ ሲገልፀው፡፡ ከባቡር ሐዱድ ሥራ ጋር አብሮ የመጡ የሕክምና ባለሙያ ፈረንጆች በወቅቱ የሜዳውን ሕክምና አስመልክተው በአካባቢው የነበሩት ዘላኖች "ድሬደዋ" በማለት የሜዳ መድሃኒት የሚለውን ስያሜ አውጥተውለት ከተማውም

ሲቋቋም ይህው ሰያሜ ፀና፡፡ ድሬደዋ ከሁለት የኦሮምኛ ቃላት የተመሠረተ ነው፡፡ "ድሬ" ሜዳ ማለት ሲሆን "ዳዋ" መድሃኒት ማለት ነው፡፡ በዛሬው የሜዳ መድኃኒት የሚለውውን ስያሜ ይሰጠናል፡፡ በማለት ገልጾታል፡፡

አደዋ ሆቴል፡- አደዋ የሚለው ስም ከ1895-1896 ዓ.ም በኢትዮጵያና በጣሊያን መካከል ጦርነት የተካሄደበትና ጣሊያን የተሸነፈበት ቦታ መጠሪያ ነው፡፡ የዙህ ሆቴል ባለቤትም ለዚሁ ታሪካዊ ድል መታሰቢያነት እንዲያገለግል በማሰብ የሆቴላቸውን ስም አደዋ ሆቴል በማለት መሰየማቸውን ገልፀዋል፡፡

አለሚያ ሆቴል፡- የሆቴሉ ባለቴት ስያሜውን የሰጡበትን ዋነኛ ምክንያት ሲናገሩ አለምማያ የትውልድ አገሬ በመሆኗና አለሜም፣ደስታዬም፣ሰርቼ ማግኘቴም በዚችውከተማ በመሆኑ ያንኑ ለመዘከር ፈልጌ አለሚያ ሆቴል ብዬዋለሁ በማለት ገልፀዋል፡፡ ሆቴሉ በሐረር ከተማ አደሬ ጢቆ በተባለው ቦታ ይገኛል፡፡

ደሴ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት የትውልድ ሀገራቸው ደሴ ነው፡፡ ወደ ሐረር የመጡትም ገና በወጣትነታቸው ነበር፡፡ እንደሳቸው አገላለፅ ሐረር ሲመጡ ያገኙት ሕዝብ ደሴ ካለው ሕዝብ ጋር ብዙም በባህል ካልተራራቀባቸው ከሀገራቸው ደሰ የወጡ ሳይመስላቸው በሐረር ከተማ ባይተዋርነት ሳይሰማቸዋ ንብረት ማፍራታቸውን ገልፀው ደሴ ሆቴል በማለትም የትውልድ ስፋራቸውን እንማያስታውሱበት ገልፀዋል፡፡

ጅጅጋ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ቦቴ ከተባለው ስፍራ የሚገኝ ሲሆን ሆቴሉ ስያሜውን ያገኘው ቀደም ብሎ ነው፡፡ ከሐረር ጅጅጋ የሚመላለሱ አውቶቢሶች በጣም ጥቂት ነበሩ፡፡ እነዚህ አውቶቢሶች ሹፌሮች መኪኖቻቸውን የሚያሳድሩበትም ሆነ እራሳቸውም የሚስተናገዱት በዚሁ ሆቴል ስነለበርና ወደ ጅጅጋ ለመሄድ የፈለገ፣ከጅጅጋ የመጣለትን ዕቃም ለመቀበልም ሆነ

ለመላክ የፈለገ ወደ እዚህ ሆቴል መሄድ ነበረበት፡፡ በዚህ የተነሳ ሆቴሉ የቀድሞ ስሙን እያጣ መጥቶ መጨረሻ ላይ ጅጅጋ ሆቴል ተብሎ እንደተሰየመ ወራሾቹ ይናገራሉ፡፡

ከላይ የተዘረዘሩት የሆቴል ስሞች የሚያስረዱት ሐረር ከተማ ከተላያዩ የኢትዮጵያ ክልሎች የተውጣጡ ሕዝቦች የሚኖሩበት ከተማ መሆኗን ነው፡፡ በተጨማሪም የሆቴሎቹ ባለቤቶች የመጡበትን አካባቢ ለመዘከርና ለማስታወስ ተጠቅመውበታል፡፡

3.3.3 ለታዋዊ ግለሰቦች እና ለሙታን መታሰቢያ የቆሙ ሆቴሎች

አባድር ሆቴል፡- ሼክ አባድር የሚባሉ ሰው ከባሌ ተነስተው ከተከታዮቻቸዋ ወደ ሐረር መጥተው የነበሩና በአካባቢው ነዋሪዎች ከፍተኛ ከበሬታና አመኔታ ያገኙ ብሎም የከተማዋ መቆርቆር ከእሳቸው ታሪክ ጋር እጅግ የተቆራኘ ታሪክ ያላቸዋ ሰው ሲሆኑ የዚህ ሆቴል ባለቤትም ሆቴላቸው ለእኚህ ጥሩ ሰው መታሰቢያ እንዲሆንላቸው በማለት አባድር ሆቴል በማለት መሰየማቸውን ይገልጻሉ፡፡

ሳምሶን ሆቴል፡- ይህ ሆቴል የሚገኘው በሐረር ከተማ አንደኛ መንገድ ተብሎ ከሚጠራው ስፍራ ሲሆን የዚህ ሆቴል ባለቤት የሆኑት ግለሰብ በጣም ትጉህና ብልህ ልጃቸውን በቀይ ሽብር ስለተገደለባቸውና የሚወዱትን ልጃቸውን ስላጡት በስማቸው ይጠራ የነበረውን ሆቴል በሟች ለጃቸው ስም መታሰቢያ ይሆን ዘንድ ሳምሶን ሆቴል ብለው መሰየማቸውን ገልጸዋል፡፡

ዘበናይ አየለ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት የሆኑት አቶ አየለ የሆቴላቸውን ሕንፃ አስገንብተው ሥራ ለመጀመር ደፋ ቀና በሚሉበት ሰዓት ዘበናይ የተባሉት ሶስተኛ ልጃቸው ከዚህ ዓለም በሞት በመለያቷ ለሷ መታሰቢያነት እንዲያገለግል በማሰብ

የሆቴላቸውን ስም ዘበናይ አየለ ሆቴል በሚል ስያሜ እንዳጠራ ማድረጋቸውን ይናገራሉ፡፡

ሂሩት ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት ለሆቴላቸው ይህን ስያሜ የሰጡበት ምክንያት እጅግ በጣም የሚወዷት ባለቤታቸው በሞት ትለያቸዋለች፡፡ ስለዚህ ዛሬ እዚህ ለደረሱበት ትልቅ መሠረት እሷ ስለነበረች የሷ ማስታወሻ ይሆነህን ዘንድ በስሟ እንደጠራ አድርጌዋለሁ በማለት ይገልፃሉ፡፡

መስከረም ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ሸንኮር በተባለው አካባቢ የሚገኝ ሲሆን የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት ግለሰብ በሴት ልጃቸው መጠሪያ ያደረጉበት ምክንያት በምጥ ምክንያት ሕይወቷ ላለፈው ልጃቸው መታሰቢያ እንዲሆን በማሰብ ነው ብለዋል፡፡

ኢሳያስ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት የሆኑት ግለሰብ አራት ሴትና አንድ ወንድ ልጅ ያላቸው ሲሆን ያንን አንድ ወንድ ልጅ ሞት ስለቀማቸው ለሱ መታሰቢያ ይሆነው ዘንድ ኢሳያስ ሆቴል ሲሉ መሰየማቸውን ገልፀዋል፡፡

ከዚህ በላይ የተጠቀሱትን የሆቴል ቤት ስሞች የሚያሳዩት ስሞቹ በሞት የተለዩዋቸውን ዘመድ፣ቤተሰብና ትልቅ ግምት የሚሰጧቸውን ሰዎች ለማስታወስ ወይም ለመታሰቢያነት በአይምሮአቸው ቀርፀው ለማቆየት ተጠቅመውበታል፡፡

3.3.4 የሆቴሎችን መገኛ ቦታና አቅጣጫ የሚጠቁሙ

ምስራቅ ፀሐይ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ሕንፃ የሚገኘው ከከተማው በስተምስራቅ በኩል ነው፡፡ ገና ጠዋት የፀሐይ ጨረር መውጣት ሲጀምር ፊት ለፊት የሚያርፍበት በመሆኑ ከነዚህ ሁለት ነገሮች ጋር በማያያዝ ስያሜውን ሰይሜዋለሁ ሲሉ የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት ግለሰብ ገልፀዋል፡፡

ሴንተራል ሆቴል፡- የሆቴሉ ሕንፃ የሚገኘው መሀል ሐረር ከተማ ላይ ነው፡፡ በመሆኑም ከሁሉም ቀበሌዎች የሚመጡ ሰዎች በተመሳሳይ

ርቀት ላይ ስለሚገኙት በዚህ ቃል ብጠቀም የተሻለ ሆቴሌን ይገልፀዋል ብዬ ስላሰብኩ በዚህ ስም ስይሜዋለሁ፡፡ ቃሉም ከእንግዚለዝኛ የተወሰደ ሲሆን የበለጠ አትኩሮትን ይይዛል ብዬ ስላሰብኩ ነው ሲሉ ገልፀዋል፡፡

መናኸሪያ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ውስጥ በሚገኘውና ታላቅ የገበያ ቦታ በሆነው ሸዋበር አካባቢ ባለው የአውቶቢስ ማረፊያ አካባቢ የሚገኝ ሲሆን የተሰየመበት ምክንያትም ሆቴሉ ለገበያውም ይሁን ለአውቶቢስ ተጠቃሚዎች አዋሳኝ ቦታ ላይ የሚገኝ በመሆኑ የሁሉም መናኸሪያ እንዲሆን ታስቦ የተሰየመ መሆኑን በአሁኑ ሰዓት በሆቴሉ እየሰሩበት ያሉት ሰዎች ገልፀዋል፡፡

መገናኛ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ሕንፃ ያረፈው በሐረር ከተማ ሸዋበር ተብሎ ከሚጠራው የንግድ ስፍራ በተለይም የክፍለ ሀገር ንግድና የጠረፍ ንግድና ሸቀጦች ከሚራገፍበትና ከማጫኑበት አካባቢ ነው፡፡ አብዛኞቹ የዚህ ሆቴል ተጠቃሚዎችም ከተለያየ ክፍለ ሀገር የሚመጡ ነጋዴዎችና እንዲሁ ያሉ ሰዎች ሲሆኑ ከሌላ ቦታ የሚመጣ ሰዎች በአካል ሳይተዋወቁ በስልክ ብቻ ተነጋግረው እዚህ ሆቴል ድረስ ቀጠሮ በመያዝ የሚገናኙበት በመሆኑ የሆቴሉ ባለቤት ይህን ጉዳይ በማጤን መገናኛ ሆቴል ብዬ ብሰይመው የተሻለ ይሆናል በማለት ስያሜውን እንደሰጡት ይናገራሉ፡፡

ከላይ የተዘረዘሩት የሆቴል ቤት ስሞች የሚገኙበትን ቦታና አቅጣጫን መሠረት በማድረግ የተሰየሙ ናቸው፡፡ በዚህም ከሚገኙበት ቦታ አንጻር ሰዎች የለት ተዕለት ማህበራዊ ግንኙነታቸውን እንደሚማፈፅሙበትና ስሞቹ በያዙት ፍቺ ሰዎች በቀላሉ መገናኘት የቻሉበትን ሆኔታ እንገነዘባለን፡፡ ስለዚህ አቅጣጫ ከመጠቆም አልፈው ግልጋሎት የሚሰጡ መሆናቸውን የሚያመለክት ነው፡፡

3.3.5 በመስህብነት እንዲየገለግሉ የወጡ ስሞች

ምድረ ገነት፡- የሆቴሉ ሕንፃ ተገንብቶ ካለቀ በኃላ ሥራ ከመጀመሩ በፊት የተያዩ ዛፎችና አረንጓዴ በሆኑ ተክሎች እንዲሁም አበባዎች አስውበውት ቦታውን በፊተ ከነበረው ገፅታ ሙሉ በሙሉ ስለቀየሩት ቦታውን አይቶ ሳያደንቅ የማያልፍ አልነበረም፡፡ በኃላም የሆቴሉ ባለበት የሰውን አድናቆት በማየትና የቦታውን መለወጥ በማስተዋል የሆቴሉን ስያሜ ምድር ገነት ሆቴል ብዬ ብጠቀም የተሻለ ይሆናል በማለት በዚሁ እንዲሰየም ማድረጋቸውን ይገልጻሉ፡፡

መዓዛ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል ስያሜውን ያገኘው ከሚሰጠው የምግብ መስተንግዶ ጋር በተያያዘ ነው፡፡ ምክንያቱም በዚህ ሆቴል የሚሰራው ምግብ ጥሩና ጣፋጭ ከመሆኑ የተነሳ ተመጋቢው ምግቡን ሁልጊዜ እንኳን በልተውት ሲያልፍ መዓዛው ይማርካል፡፡ እያለ ስለሚናገር የሆቴሉ ሰራተኞች በሙሉ ከባለቤቱ ጋር በመሆን ሆቴሉ ስያሜው ይህ እንደሆን በመነጋገር መሰየማቸውን ገልፀዋል፡፡

ከላይ የተጠቀሱት ሆቴሎች በመስህብነት እንዲያገለግሉ ተብለው የተሰየሙ ሲሆን በሆቴሎቹ ቅጥር ግቢ የሚገኘውን ልምላሜና የሚሰጡትን መስተንግዶ በመንተራስ ደንበኞችን ወደ ሆቴሎቹ ለማምጣት የተጠቀሙባቸው ስሞች ናቸው፡፡

3.3.6 በቅዱሳን ስም /ሃይማኖት ነክ/ የተሰየሙ ሆቴሎች

ቁልቢ ገብርኤል ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ሕንፃ ያረፈው በሐረር ከተማ ዋናው የገበያ መካከል ሲሆን ሆቴሉ በዓመት ሁለት ጊዜ የሚከበረውን የቁልቢ ገብርኤልን ንግስ በዓል ለማክበር ከየክፍለ ሀገሩ የሚመጡ እንግዶች በብዛት

የማስተናገዱበት ነበር፡፡ ይህን በዓል ለማክበር የመጡ እንግዶች ከሆቴሉ ባለቤት ጋር በመነጋገር ሆቴላቸውን በስማቸው መጠራቱን ትቶ ቁልቢ ገብርኤል ሆቴል ተብሎ እንዲጠራ ማድረጋቸውን ይገልጻሉ፡፡

ሥላሴ ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ሕንፃ ያረፈው ከሥላሴ ቤተክርስቲያን በስተጀርባ በኩል ሲሆን ሰዎች በተለምዶ ሥላሴ ሆቴል እያሉ በመጥራታቸው ምክንያት ባለቤቱ በስማቸው ይጠራ የነበረውን ሆቴል ሥላሴ ሆቴል በማለት መሰየማቸውን ግለሰቡ ገልፀዋል፡፡

ከላይ የተጠቀሱት ሆቴሎች በሃይማኖታዊ ስም የተሰየሙ ሲሆን ይህም ግለሰቦቹ ለሃይማኖታቸው ከሚሰጡት ከበሬታ በመነሳት የሰየሙት መሆኑን የሚያሳይ ነው፡፡

3.3.7 በእፅዋት ስም የተሰየሙ ሆቴሎች

ግራር ሆቴል፡- አሁን ድረስ በግቢው ውስጥ የሚገኘው የግራር ዛፍ ለሆቴሉ ግርማ ሞገስን ሰቶት ይገኛል፡፡ እናም የዚህ ሆቴል ባለቤት ግራሩን ቀን ቀን እንደመናፈሻ ተጠቅመው ደንበኞቻቸውን ያስተናግዱበታል፡፡ ይህን ለመግለፅ ሲሉም ግራር ሆቴል ብለው መሰየማቸውን ይገልጻሉ፡፡

ጤና አዳም ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ አንደኛ መንገድ ተብሎ በሚጠራው ስፍራ የሚገኝ ሲሆን ሆቴሉ ወደ ሆቴልነት ደረጃ ከመቀየሩ በፊት ባለቤቶቹ ነግድ የጀመሩት የቤት አረቄ /ካቲካላ/ በመሸጥ ሲሆን ካቲካላው ውስጥ ጤና አዳም የሚባል ጥሩ መዓዛ ያለው ቅጠል የነበረው ይሸጡት ነበር፡፡ የካቲካላ ደንበኞቻቸው ጤና አዳም ቤት ብለው ከሰየሙት በኃላ የቤቷ ባለቤት ንግዳቸውን አሻሽለው ወደ ሆቴልነት ደረጃ ሲለውጡት በራሳቸው በባለቤቷ መልካም ፈቃድ ጤና

አዳም ሆቴል ተብሎ ስያሜ እንደተሰጠው ልጃቸው ገልጻለች፡፡

እነዚህ በእፅዋት ስም የተሰየሙ ሆቴሎች እፅዋቱ ከሚሰጡት ጠቀሜታ በመነሳት የተሰጡ ናቸው፡፡

3.3.8 በወላጆችና በልጆች መጠሪያ ስም የተሰየሙ ሆቴሎች

ኤደን ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤት የሆኑት አቶ አስራት የመጀመሪያ ልጃቸው አሜሪካን አገር ሄዳ ባካበተችው ሀብት የተሰራ መሆኑን ለመግለፅና ኤደን ታታሪና ቤተሰቧን የምትወድ ልጅ መሆኗን ለመግለፅ ሲሉ ሆቴሉን በስሟ እንደሰመሙት ገልፀዋል፡፡

ሐነፍ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ልዩ ስሙ ቀለድ አምባ በመባል በሚጠራው ስፍራ የሚገኝ ሲሆን የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት ወይዘሮ አልማዝ ስማቸው ሔኖክ፣ነብዩና ፍቅሬ በሚባሉ ሦስት ወንድ ልጆች ስም የመጀመሪያ ፊደለ በመውሰድና በማያያዝ ሔነፍ በማለት የሰየሙት መሆኑን ባለቤቷ ይገልጻሉ፡፡

ግሮና ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ሸንኮር ተብሎ በሚጠራው አካባቢ የሚገኝ ሲሆን የሆቴሉ ስያሜ ከአባት ግርማ፣ከእናት ሮማንና ከልጅ ናርዶስ ስም የመጀመሪያ ፊደል በመውሰድ ለመታሰቢያነት ለሌሎች ልጆቻቸው የተሰጠ ስያሜ ነው በማለት ልጃቸው ገልጻለች፡፡

ከላይ የተጠቀሱት ሆቴሎች በልጆቻቸው ስም የተሰየሙና በወላጆቻቸው ስም የተሰየሙ ናቸው፡፡ ባለቤቶቹ ይህን ያደረጉበት ምክንያት ለልጆቻቸው ከሚሰጡት ግምት፣ስለሚወዳቸውና የሆቴሉ ባለቤት ልጆቻቸውን መሆናቸውን ለመጠቆም ነው፡፡

3.3.9 በተከፈቱበት ወቅትና በታሪካዊ ቀናት የተሰየሙ ሆቴሎች

ሚኒሊየም ሆቴል፡- ይህ ሆቴል ግንባታው ተጠናቆ ሥራ የጀመረው በኢትጵያ አቆጣጠር በ2000 ሺህ ዓ.ም ላይ ነው፡፡ በመሆኑም የሆቴሉ

ባለቤት በዚህ ስያሜ ሆቴሉ እንዲጠራ ያደረጉት ታሪካዊውን ቀን ለመዘከር መሆኑን ይገልጻሉ፡፡

ሀምሌ 16 ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ሕንፃ ያረፈው አንደኛ መንገድ እየተባለ በሚጠራው ስፋራ ሲሆን የዚህ ሆቴል ባለበቶች የጋብቻ ስነስርአታቸውን የፈፀመበት ቀን ሀምሌ 16 በመሆኑ ያንን ቀን ለመዘከር ብለው ስያሜውን እንደሰጡት ይናገራሉ፡፡

አይሴማ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል የተከፈተው በደርግ ዘመን ከነበሩ የሴት ማህበር አባላት መካከል በሁለቱ ሲሆን ሴቶቹ የተገናኙትም በዚህ ማህበር ስር ስለሆነ ያንን ለማስታወስ ሲሉ ይህን ስያሜ እንደሰጡት ይገልጻሉ፡፡

ከላይ የተዘረዘሩት የሆቴል ቤት ስሞች ሆቴሎቹ የተከፈቱበትን ወቅትና ታሪካዊ ቀናት የሚጠቁሙ ናቸው፡፡ በነዚያ ቀን መከፈታቸውን በታሪክ ለማቆየትና ለማስታወሻ ይሆናሉ ከሚል አስተሳሰብ የተሰየሙ ናቸው፡፡

3.3.10 በሙያተኞች ስም የተሰየሙ ሆቴሎች

ሹፌሮች ሆቴል፡- የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት ግለሰብ ሆቴሉን ከመከፈታቸው በፊት በጦር ሠራዊቱ ውስጥ የሹፌርነት ሙያ ሲያገለግሉ ቆይተው ደርግ ሲፈናቀል እሳቸውም ከስራ በመቀነሳቸው በዚሁ ሙያ እያሉ ባጠራቀሟት ብር ሆቴል ሲከፍቱ የመጀመሪያ ስራቸውን ለማስታወስ ሲሉ ሹፌሮች ሆቴል ማለታቸውንና በዚሁ ሙያ ያሉትን ሰዎች ለማሰብ ሲሉ መሰየማቸውን ይገልጻሉ፡፡

ጦር ሠራዊት ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ መሀል ጀጐል እየተባለ በሚጠራው ሠፈር ውስጥ የሚገኝ ሲሆን ሆቴሉ ቀደም ባሉት ጊዜያት እንደመዝናኛም እንደ ሆቴልም ያገለግል ነበር፡፡ ቀደም ሲል የዚህ ሆቴል አብዛኛወ ተጠቃሚዎች የቀድሞ የሠራዊት አባላት እንደነበሩኝ፣ደንበኞቹ ከሰዎች እይታ ሲጠፋም ተፈልገው የሚገኙት እዚህ ሆቴል

እንደነበርና በቅርበት ደረጃም የሠራዊቱ አባላት ከሆቴሉ ባለንብረቶች ጋር የጠበቀ ትስስር ስለነበራቸው ስያሜው ከዚሁ በመነሳት እንደተሰጠ የአካባቢው ደንበኞች ይናገራሉ፡፡

ነጋዴዎች ሆቴል፡- ሆቴሉ የተሰራው በሐረር ከተማ ሸዋ በር በሚባለው አካባቢ ሲሆን ይህም ስፍራ ትልቁ የገበያ ማዕከል ስለሆነ ነጋዴች ሁሉ ወደዚህ ሆቴል ጎራ እያሉ የሆቴሉ ተጠቃሚ እንደሆኑ በማሰብ ነው ሲሉ የሆቴሉ ባለቤት ይገልጻሉ፡፡

እነዚህ ከላይ የተዘረዘሩት ሆቴሎች በሙያተኞች ስም የተሰየሙ ሲሆን ባለቤቶቹ ራሳቸው ይተዳደሩበት የነበረውን ሙያ ለመዘከርና በሙያዎቹ ላይ የተሰማተትን ሰዎች ለመሳብ ታቅደው የተሰየሙ ናቸው፡፡

3.3.11 ሰብዓዊ ስሜቶችንና ፍላጐቶችን በመንተራስ የተሰየሙ ሆቴሎች

ህብረት ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ባለቤቶች በደርግ ጊዜ አብረው በጦር ሠራዊት ውስጥ የሚሰር ጓደኞች ነበሩ፡፡ ደርግ ከስልጣን ሲፈናቀል እነሱም ሥራ አጥ በመሆራ ብዙ ጊዜ አሳልፈው ከብዙ ትግልና ልፋት በኃላ ከአባላቱ ውስጥ አምስቱ በመደራጀት የከፈቱት ሆቴል መሆኑን ለመግለፅ ሲሉ እንደሰየሙት ይናገራሉ፡፡

ቁም ነገር ሆቴል፡- ይህ ሆቴል ሌሎች ሆቴሎች ባልከተሙበት አካባቢ ብዙ እፅዋቶች በሚታዩበት፣ በአረንጓዴ ተክሎች በተሻፈነና የደስ ደስ ባለው አካባቢ የተከፈተ ሲሆን ይህ ቦታ ሰዎች የእረፍት ጊዜአቸውን የሚያሳልፉበትና የአገር ሽማግሌዎች ሽምግልና፣ዕርቅና ጋብቻ እንዲፈፀም ውይይት ለማድረግ የሚመርጡት በመሆኑ ቁም ነገር ሆቴል ተብሎ መጠራቱን ባለቤቱ ይገልጻሉ፡፡

እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት የሆቴል ቤት ስሞች በማህበረሰቡ መካከል ያለውን መተባበር፣ችግርን በጋራ የመፍታት ባህልና አብሮ የማደግን ትልቅነት የሚገልፁ ናቸው፡፡

3.3.12 በታሪካዊ ግለሰቦችና ቡድኖች የተሰየሙ ሆቴሎች

ቴዎድሮስ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ሸንኮር ተብሎ በሚጠራው አካባቢ የሚገኝ ሲሆን የሆቴሉ ባለቤት ወይዘሮም ብዙ ጊዜ ስለ አፄ ቴዎድሮስ ጀግንነት፣ብልህነትና የጦር ሜዳ ገድል ለደንበኞቻቸው ማውራት በጣም የሚወዱ የቴዎድሮስ አገር ሰው ነበሩ፡፡ አንድ ቀን እንደተለመደው ለአንዱ ደንበኛቸው ይህንኑ የቴዎድሮስን ታሪክ ስያወጉላቸው ስልችት ያላቸው ደንበኞቸው ምነው ሁልጊዜ ስለርሱ ከምታወሪ ሆቴልሽን በቴዎድሮስ ስም ብትሰይሚው ሲሏቸው ያለምንም ማንገራገር የደንበኞቸውን ምክር በመቀበል በዚያው እለት የሆቴላቸውን ስም በመቀየር ቴዎድሮስ ሆቴል በማለት እንደየሰሙት ገልፀዋል፡፡

አርበኞች ሆቴል፡- የሆቴሉ ሕንፃ ያረፈው አራተኛ በመባል በሚታወቀው ስፍራ ሲሆን ያስሜው የተሰጠበት ምክንያትም በፋሺስት ጣሊያን ወረራ ጊዜ በጦር ግንባር ላይ ሕይወታቸውን ለሰው ጀግኖች ኢትዮጵያውያን መታሰቢያ እንደሆን በማሰብ መሆኑን የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት ግለሰብ ገልፀዋል፡፡

ከላይ የተጠቀሱት ሆቴሎች በታሪካዊ ግለሰቦችና ቡድኖች የተሰየሙ ናቸው፡፡ ይህም ህብረተሰቡ ትላንት ያለፈባቸውን የጦር ጀግኖችና ባለውለታ የሀገር መሪዎች ያበረከቱትን አስተዋፅኦ የሚዘክሩ ናቸው፡፡

3.3.13 በውጭ ሀገር ቋንቋ የውሰት ቃላት የተሰየሙ ሆቴሎች

ፓላስ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል ከመከፈቱ በፊት ሽሪፍ መዝናኛ በመባል ይተወቅ ነበር፡ ከጊዜ በኃላ በከተማዋ እድገትና የልማት እንቅስያሴ ሳቢያ ቦታው ለተለያዩ የንግድ አገልግሎት ከተፋፈለ። ከዛም መሀል ለሆቴል በተተወችው አነስተኛ ቦታ እጅግ ለየት ያለ ማራኪ መዝናኛ ተሰራበት። ይህንንም ውበቱ ለመግለፅ ሲሉ ፓላስ ሆቴል ብሎ መሰየማቸውን የሆቴሉ ባለቤት ይገልጻሉ።

ሐራምቤ ሆቴል፡- የዚህ ቃል ስያሜ የተገኘው ከኬንያ የሰዋሂሊ ቋንቋ ነው። ሐራምቤ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ሲመሠረት በታንዛኒያውያን ሙዚቀኞች የተሠመረ የሕብረት መዝሙር ነበር። ከሱዋህሊ ቋንቋ የተገኘው ሐራምቤ ትርጉምም "ተባባሩ" "አንድ ሆኑ" "አብራችሁ ግቡ" ማለት ነው። ይህን የተረዱት የሆቴሉ ባለቤት ሆቴላቸውን በዚህ ለመጥራት መውደዳቸውንና መሰየማቸውን ይገልጻሉ።

ቱሪስት ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ብዙ መዝናኛዎች ከከተሙበት ቦታ ላይ የሚገኝ ሲሆን ቀድሞ ባሉት ዘመናት ሐረር ከተማ ውስጥ ካሉት ሆቴሎች በአሠራርም ሆነ በውስጥ አደረጃጀቱ በጣም የተለየ ስለነበር ብዙ ጊዜ ለሥራም ሆነ ለጉብኝት የሚመጡ የውጭ አገር እንግዶች በዚህ ሆቴል አዘውትረው ይጠቀሙ ነበር። ከዚህም የተነሣ ከሚያስተናግዱት የውጭ አገር ሰዎች ብዛት ይህ ስም እንደተሰጠው የሆቴሉ ባለቤት ይናገራሉ።

ፋሚሊ ሆቴል፡- ይህ ሆቴል በሐረር ከተማ ቦቴና ሸዋበር በተባሉት ቦታዎች መካከል ሠፍሮ የሚገኝ ሲሆን ስያሜውን ያገኘው የዚህ ሆቴል ሠራተኞች በሙሉ የሆቴሉ ባለቤት ዘመዶች በመሆናቸውና ተጠቃሚም ይህንንን ጠንቅቆ ስለሚያውቅ ፋሚሊ ሆቴል ተብሎ በደንበኞቻቸው ሲሰየም የሆቴሉ ባለቤት አሜን ብለው እንደተቀበሉት የሆቴሉ ባለቤት የሆኑት ግለሰብ ገልፀዋል።

ፍሬሽ ተች ሆቴል፡- የዚህ ሆቴል ሕንፃ በዘመናዊ መልክ ተገንብቶ ስራውን የጀመረው በ2001 ዓ.ም መጀመሪያ ነው፡፡ የዚህ ስያሜ መነሻ የሆነው ዘመናዊ የውጭ አገር ምግቦች በብዛትና በጥራት እንዲያቀርብ ተደርጎ የተከፈተ መሆኑን ለማግለፅ ሲሉ እንደሰየሙት ይናገራሉ፡፡

ከዚህ በላይ የተጠቀሱት በውጭ ቋንቋዎች ወይም በተውሶ ቃላት የተሰየሙ ሆቴሎች ከዘማናዊነት የመነጨና የውጭ አገር ዜጋን ከማስተናገድ አንጻር የተሰጡ ናቸው፡፡

3. 4 የሆቴሎቹ ስም ተመዝግበው ነገር ግን የስያሜያቸው ምንጭ ወይም መረጃ ያልተገኘላቸው የሆቴል ስሞች ዝርዝር ከተሰየሙበት ምክንያት አንፃር

ከዚህ በፊት የተጠቀሱት የሆቴል ስሞች በሐረር ከተማ ውስጥ ምንን መሠረት በማድረግ እንደተሰየሙ ተገልጿል፡፡ ነገር ግን ከዚህ በታች የሚገኙት የሆቴል ቤት ስሞች ግን የስያሜያቸውን ምንጭ አስመልክቶ መረጃ ያልተገኘላቸው ናቸው፡፡ በሐረር ከተማ ውስጥ በርስት ያሉ ሆቴሎች በውርስ፣ግዢ፣በኮንትራት ከሰው ወደ ሰው የተላለፉ ስለሆነ የአሰያየማቸውን ምንጭ ምን እንደሆነ ለማወቅ ያልተቻሉ ናቸው፡፡ ስለዚህ ከዚህ በላይ ተከፋፍለው በተቀመጡበትና ትንተናቸው በቀረበበት ምድብ ውስጥ ማስገባት አልተቻለም፡፡ በዚህም ንዑስ ክፍል ውስጥ ሆቴሎቹ የተሰየሙበትን ምክንያት ባይገለፅም በምን ስም እንደተሰየሙና ምንን ለመግለፅ እንደተፈለገ በማጤን ዘርዝራቸው ብቻ ቀርቧል፡፡ ይህን አከፋፈል ከበፊቱ ልዩ የሚያደርገው ለእያንዳንዱ ሆቴል ስያሜ አሰጣጥ ምክንያት የማያቀርብ መሆኑ ነው፡፡

3.4.1 ኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኙ የሀገር ስሞች

- አሰብ ሆቴል
- ግሩም ሆቴል
- አርባ ምንጭ ሆቴል

- ሐረር ሆቴል

- ቀብሪ ደሀር ሆቴል

3.4.2 በሰው ስም የተሰየሙ ሆቴሎች

- ጌታቸው ካሳ ሆቴል

- የሹምነሽ ሆቴል

- በሀይሉ ገቢስ ሆቴል

- በላይነሽ ፀጋዬ ሆቴል

- ጥበቧ ያለው ሆቴል

-ንግስቴ ተስፋዬ ሆቴል

- እንግዳ ዳኜ ሆቴል

- ጥሩወርቅ ሆቴል

- ኡመር ገዳሞ ሆቴል

- ተናኜ ጠና ሆቴል

- ሀይሉ ዋጀ ሆቴል

- በየነ ረሀመቶ ሆቴል

- ለአለም ሆቴል

- ፍቅረ ወልድ መስቀል ሆቴል

- ሬናቶ ሆቴል

- ኦክሎክ ሆቴል

3.4.3 ደስታን ተስፋንና ምኞትን የሚገልፅ የሆቴል ስሞች

- ፍዩስታ ሆቴል

- ለአለም ሆቴል

- ሰላም ሆቴል

- ሰንራይዝ ሆቴል

3.4.4 በሃይማኖታዊ ስሞች የተሰየሙ ሆቴሎች

- እስራኤል ሆቴል

- ገሊላ ሆቴል

3.4.5 አቅጣጫን ለመጠቆም የተሰየመ ሆቴል

- ምዕራብ ሆቴል

3.4.6 በውሃ አካል የተሰየመ ሆቴል

- አባይ ሆቴል

3.4.7 በወል ስም የተሰየሙ ሆቴሎች

- አንድነት ሆቴል
- መተባበር ሆቴል

3.4.8 በውጭ ሀገር ቋንቋዎች የተሰየሙ ሆቴሎች

- ናሽናል ሆቴል
- ኦሎምፒክ ሆቴል
- ኒውፓለዛ ሆቴል
- ፍላሚንጎ ሆቴል

3.4.9 መስህብነትን የሚገልፅ ሆቴል

- ቤተ መንግሥት ሆቴል

የእነዚህን ሆቴሎች የአሰያየም ምንጭ ለማወቅ አጥኚህ በተደጋጋሚ ወደ ሆቴሎቹ በመሄድ መረጃ ለማግኘት ጥረት አድርጋለች፡፡ ሆኖም የተወሰኑ የሆቴል ቤቶቹ በሌሎች ባለቤቶች በቦታው ሊገኙ ባለመቻላቸው፣ከፊሎቹ ሆቴሎች ደግሞ ተወካይ የሆኑት ግለሰቦች የሆቴሎቹን የስያሜያቸውን ምንጭ አናውቅም በማለታቸውና አንዳንድ የሆቴል ቤት ባለቤቶች ደግሞ ደፍረው የሆቴል ቤታቸውን ስያሜ መነሻ ለመግለፅ ባለመፍቀዳቸው የተነሳ በወቅቱ መረጃ ማግኘት አልተቻለም፡፡

በዚህ የተነሳም የሆቴል ቤቶቹ ስያሜ ከላይ በተገለፀው መልኩ ያለ ዝርዝር ትንተና እንዲቀርብ ሆኗል፡፡

በአጠቃላይ ከላይ በቀረቡት ክፍፍል ውስጥ እንደምነገነዘበው በሐረር ከተማ የሆቴል ስሞች ብዙዎቹ በሰው ስም የተሰየሙ መሆናቸውን ነው፡፡

ምዕራፍ አራት

ማጠቃለያ

በህብረተሰቡ ውስጥ ስም በተለያየ መልኩ አገልግሎት ላይ ይውላል፡፡ ስም ለሆቴሎች መለያነት ወይም መጠሪያነት ማገልገሉ ሊጠቀስ የሚችል ነው፡፡ በመሆኑም የሆቴል ቤት ባለቤቶች በሆቴላቸው ስም አማካኝነት ማንነታቸውንና የመጡበትን አካባቢ፣ የሚወዱትን ነገር እንደየ አመለካከታቸውና ፍላጎታቸውን የሚገልፅበት መሆኑን ለማየተ ተችሏል፡፡ ከዚህም ሌላ የሆቴል ስሞች ለተጠቃሚዎቻቸው በሆቴላቸው ውስጥ የሚሰጡትን አገልግሎት በማመልከት ተገልጋዩቹ የሚፈልጉትን ነገር በቀላሉ እንዲያገኙ በመጠቆም አስተዋፅኦ ያደርጋሉ፡፡

በኢትዮጵያ ውስጥ የሆቴል ሥራ መጀመሪያ ምክንያት የሆነው የቀድሞ ሰዎች ለንግድ በሚንቀሳቀሱበት ሰዓት ነው፡፡ በተጨማሪም በ19ኛው መቶ ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ በእቴጌ ጣይቱ በራስ ተነሳሽነት እንደተከፈተ ተጠቅሷል፡፡

በዚህ ጥናታዊ ፅሁፍ የሆቴል ቤት ስሞች አሰያየም ሆቴል ምን እንደሚመስል ከስሞቹ አሰጣጥ፣ከስሞቹ መገኛ ቋንቋ፣ ከሚወክሉት ነገርና ስያሜዎቹ ከሚሰጧቸው ምክንያቶች አንፃር ለመመልከት ተችሏል፡፡በሐረር ከተማ ከተሰበሰቡት ሆቴሎች ለመረዳት እንደተቻለው ስሞቹ የተገኙት ከባለቤቶቹ ስም፣ኢትዮጵያ ውስጥ ባለ ሀገሮች ወይም ቦታዎች ስም እንዲሁም ማህበረሰባዊነትን ካሳለፉት ጊዜ ጋር የሚያስታውሱ ናቸው፡፡

በሐረር ከተማ ውስጥ አንዳንድ የሆቴል ባለቤቶች ለሆቴላቸው የሀገር ውስጥ ቋንቋ ከመጠቀም አልፎ የውጭ ቋንቋዎችን እንደተጠቀሙ ከጥናቱ መረዳት ይቻላል፡፡ ሌላው በአብዛኛዎቹ የሆቴል ስሞች በሐረር ውስጥ በሰው ስሞችና በሀገር ወይም በቦታ ስሞች ላይ የተሰየሙ መሆኑን ከተሰበሰቡት የሆቴል ስሞች ከፍተኛውን ቁጥር የያዙት መሆኑን ለማወቅ ተችሏል፡፡

በአጠቃላይ በአነድ ሀገር ውስጥ ያሉ ልዩ ልዩ ስያሜዎች በታሪካዊ ሂደት ውስጥ የተለያዩ ባህርያትን ያሳያሉ፡፡ በመሆኑም ሆቴል ቤቶች የማህበረሰቡ ቋሚ ንብረትና ከሰው ወደ ሰው ከትውልድ ወደ ትውልድ የሚተላለፉ በመሆናቸው ለነገ ታሪክነት በማስቀመጥ የሆቴል ቤት ስሞች በተሰየሙበት ዘመን ያላቸውን ትርጉም የያዟቸውን ማህበራዊ ጉዳይ ማወቅ የሚቻለው በጊዜው ተመዝግበው ሲገኙ ነው፡፡ስለዚህ ማንኛውም ነገር በለውጥ እንቅስቃሴ ውስጥ ቋሚና ዘላለማዊ ነገር የለም፡፡ ይህ ማህበራዊ ሥነ-ልሳን ስር የሚገኘው ጥናትም ዓላማው ከዚህ የተለየ አይደለም፡፡

ጥቅሶች በመገኛ ቋንቋቸው

1. Name a word or small group of words in indicating a particular entirety with house necessarily or essentially indicating any special quality of entity.
2. A name is a word or group of words used to refer to an individual entity (real or imaginary) the name singles out this entity by directly painting to it. Not by specifying it as a member of class.
3. Socio linguistics deals with the interaction between language and society. It has strong connection to anthropology, through the investigation of language and culture and sociology through the crucial role that language plays in the organization of social group and institution. If is also tied to social psychology particularly with regards to how attitude and perception are expressed and how in group and out of group behaviors are identified.
4. From the first days of their existence people had to unite to fight the nightly forces of nature, to wrest the means of livelihood from it. That is why in the process of labour there a rose the need for communication between people, the need to tell reach other something

የዋቢ መጻሕፍት ዝርዝር

መሀመድ ኢብራሂም ስሌማን፡፡ <u>ቀብጢ ሙዳይ</u>፡፡ አዲስ አበባ አርቲስቲክ ማተሚያ ድርጅት፡፡ 1997፡፡

ሙሉጌታ ስዩም፡፡ ስያሜና ችግሩ፣አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የቋንቋዎች ኢንስቲቲዩት ሐምሌ 1 ቀን 1972 ለትርጉም ሴሚናር የቀረበ 23 ገጾች፡፡

በቀለ ኃይለ ማርያም "የደሴ ከተማ ሰፈሮች አስያየምና ስለ ከተማዋ የሚነገሩ አፋዊ ግጥሞች፡፡" የአርትስ ባችነለር ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሑፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ 1987፡፡

ተሰጠ አሰፋ "የቦታ አሰያየም በጌራ ቀያ ወረዳ /ዘመን/" የአርትስ ባችነለር ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሑፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ 1996፡፡

ተክለ ፃድቅ መኩሪያ፡፡ <u>የኢትዮጵያ ታሪክ ከአፄ ቴዋድሮስ እስከ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሳ፡፡</u> ተስፋ ማተሚያ ቤት፣ አዲስ አበባ 1952 ዓ.ም፡፡

ታደሰ ዘውዴ፡፡ <u>የእቴጌ ጣይቱ ብጡል የሕይወት ታሪክ 1832-1910</u>፡፡ ኩራዝ አሳተሚ ድርጅት፣ 1974፡፡

ትረሐስ መዝገበ"በሀድዋ ከተማ የሰፈር ስም አሰያየም" የአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሑፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቱ 1993፡፡

አህመድ ዘካሪያና ሌሎች፡፡ <u>የሐረር አመፅ፡፡</u> 1992 ዓ.ም

አዱኛ ኃይሉ፡፡ "የሆቴል ስሞች አሰያየም በአዲስ አበባ ናሙናዊ ጥናት፡፡" የአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሑፍ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ 1981፡፡

የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማህበር፡፡

መጽሐፍ ቅዱስ፣የብሉይና አዲስ መጻሕፍት አዲስ አበባ ብርሃንና ሰላም ቀ.ኃ.ሥ ማተሚያ ቤት፤ 1963፡፡

ዮናስ አድማሱና ሌሎች፡፡ አማርኛ ለኮሌጅ ደረጃ፡፡ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ 1962 ያልታተመ፡፡

ደምስስ ይርጋ፡፡ "በጉመር ወረዳ የሚገኙ የማዕረግና አክብሮት ስያሜ አሰያየም"ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሑ፡፡አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ 1995፡፡

ደስታ ተክለ ወልድ። አዲስ የአማርኛ መዝገበ ቃላት፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት አዲስ አበባ፣ 1980

Afanas Yev. V.G Malxist Philospy. Moscow. Progress Publishers. 1980

Despite Gerard Introdution to Language and Linguistic. Addis Ababa University 1978.

http//www.seach and go.com/travel/hotels.history.ph.p.

Name. The New Encyclopedia Britanica. Vol 8.

1st ed Chicago. The university of Chicago. 1993.

Omomastics "Great Soviet cncyclopedia." Vol xviii., 3rd Moscaw. Soveit Skeia Entsiclopidia Publishing House 1978.

Simith, Elsdon. Treasury of Name lore, New york: Harper and Rolo, 1967.

Stewart George. R. Names on the land, United states of America. Houghton Mifflin Company. 1967.

አባሪዎች

አባሪ "ሀ" በሐረር ከተማ ስለ አስየየማቸው መረጃ የተገኘላቸው ሆቴል ስሞች

- እናት ከሞጆ ሆቴል
- ሰዓድ ሆቴል
- ንጋት ፀሐይ ሆቴል
- እናት ምትክ ሆቴል
- ወንድሙ ፈይሳ ሆቴል
- ደብረ ብርሃን ሆቴል
- ጉዴ ሆቴል
- አጋሮ ሆቴል
- ጣና ሆቴል
- ኤጀርስ ጉሮ ሆቴል
- ድሬደዋ ሆቴል
- አደዋ ሆቴል
- አለማያ ሆቴለ
- ደሴ ሆቴል
- አባድር ሆቴል
- ሳምሶን ሆቴል
- ዘበናይ አየለ ሆቴል
- ሂሩት ሆቴል
- ምስራቅ ሆቴል
- ሴንትራል ሆቴል
- መናኸሪያ ሆቴል
- ጠረፍ ጠባቂዎች ሆቴል
- ምድረ ገነት ሆቴል
- ፓላስ ሆቴል
- መዓዛ ሆቴል
- ግራር ሆቴል
- ጤና አዳም ሆቴል
- ኤደን ሆቴል
- ሄነፍ ሆቴል
- ግሮና ሆቴል
- መስከረም ሆቴል
- ኢሳያስ ሆቴል
- ሚኒሊየም ሆቴል
- ሀምሌ ሆቴል
- አይሴማ ሆቴል
- ሹፌሮች ሆቴል
- ጦር ሠራዊት ሆቴል
- ነጋዴዎች ሆቴል
- ህብረት ሆቴል
- ሐራምቤ ሆቴል
- ቁም ነገር ሆቴል
- ቱሪስት ሆቴል
- ፋሚሉ ሆቴልፍሬሽተች ሆቴል

- ቁልቢ ገብርኤል ሆቴል
- ሥላሴ ሆቴል

አባሪ "ለ" በሐረር ከተማ ስለ አሰያየማቸው መረጃ ያልተገኘላቸው የሆቴል ስሞች

- አሰብ ሆቴል
- ግሩም ሆቴል
- አርባ ምንጭ ሆቴል
- ሐረር ሆቴል
- ቀብሪ ደአር ሆቴል
- ጌታቸው ካሳ ሆቴል
- የሹምነሽ ሆቴል
- በሀይሉ ገቢቦ ሆቴል
- በላይነሽ ፀጋዬ ሆቴል
- ጥበቧ ያለው ሆቴል
- ንግስቴ ተስፋዬ ሆቴል
- እንግዳ ዳኜ ሆቴል
- ጥሩወርቅ ሆቴል
- ኡመር ገደሞ ሆቴል
- ተናኜ ጠና ሆቴል
- ሀይሉ ወጆ ሆቴል
- በየነ ነሀሙቶ ሆቴል
- ለአለም ሆቴል
- ፍቅረ ወልደ መስቀል ሆቴል
- ሬናቶ ሆቴል
- አክሎስ ሆቴል
- ፍላሚንጎ ሆቴል
- ፋዪ ስታ ሆቴል
- ለአለም ሆቴል
- ሰንራይዝ ሆቴል
- እስራኤል ሆቴል
- ገሊላ ሆቴል
- ምዕራብ ሆቴል
- አባይ ምንጭ ሆቴል
- አንድነት ሆቴል
- መተባበር ሆቴል
- ናሽናል ሆቴል
- ኦሎምፒክ ሆቴል
- ኒውፕላዛ ሆቴል
- ቤተ መንግሥት ሆቴል

አባሪ "ሐ" ቃለ-መጠይቅ የተደረገላቸው ሰዎች ስም ዝርዝር

ተ.ቁ	ስም	ዕድሜ	ፆታ	ቀን	የሆቴሉ ስም
1	ወ/ሮ ተናኜ አጥናፉ	35	ሴ	15-5-2001	እናት ከሞጀ ሆቴል
2	አቶ ሰዓድ ሸሪፍ	54	ወ	15-5-2001	ሰዓድ ሆቴል
3	አቶ ንጋቱ በለው	42	ወ	15-5-2001	ንጋት ሆቴል
4	ወ/ሮ ሙሉነሽ ድጋፊ	62	ሴ	17-5-2001	የእናት ምትክ ሆቴል
5	አቶ ባደቾ ደበላ	46	ወ	20-5-2001	ባዲቾ ሆቴል
6	አቶ ወንድሙ ፈይሳ	56	ወ	20-5-2001	ወንድሙ ፈይሳ ሆቴል
7	አቶ ማንአፅሎት ሀብቴ	47	ወ	20-5-2001	ደብረ ብርሃን ሆቴል
8	ወ/ሮ ሚዛን የሺጥላ	61	ሴ	20-5-2001	ጉዱ ሆቴል
9	አቶ ግርማ አባይ	52	ወ	20-5-2001	አጋሮ ሆቴል
10	አቶ ሀይሉ መርድ	39	ወ	22-5-2001	ጣና ሆቴል
11	አቶ አስረስ በቀለ	45	ወ	22-5-2001	አጀርሳ ጉሮ ሆቴል
12	አቶ ጀማል አህመድ	55	ወ	22-5-2001	ጅጅጋ ሆቴል
13	አቶ መላኩ አንዳርጌ	43	ወ	22-5-2001	ድሬደዋ ሆቴል
14	አቶ ተክለ አብ ግደይ	54	ወ	24-5-2001	አደዋ ሆቴል
15	ወ/ሮ ሐረጎ ገበየሁ	39	ሴ	24-5-2001	አለማያ ሆቴል
16	ወ/ሮ ሰብለ ሲራክ	57	ሴ	24-5-2001	ደሴ ሆቴል
17	አቶ አብደላ ሁሴን	49	ወ	24-5-2001	አባድር ሆቴል
18	አቶ ገብሬ ጫሶ	62	ወ	27-5-2001	ሳምሶን ሆቴል
19	አቶ አየለ ባረጋ	65	ወ	27-5-2001	ዘበናይ ሆቴል
20	አቶ ታምራት መንግስቱ	52	ወ	29-5-2001	ሂሩት ሆቴል
21	አቶ አላምረው አየነው	37	ወ	29-5-2001	ምስራቅ ሆቴል
22	አቶ በክሪ መሀመድ	47	ወ	29-5-2001	ሴንተራል ሆቴል
23	ወ/ሮ ሸምሺ አሊ	29	ሴ	2-5-2001	መናኸሪያ ሆቴል
24	አቶ ናስር መሀመድ	44	ወ	2-5-2001	መገናኛ ሆቴል
25	አቶ መርድ ፍስሀ	27	ወ	3-5-2001	ጠረፍ ጠባቂዎች ሆቴል
26	አቶ ቶሌራ ገመቹ	58	ወ	3-5-2001	ምድረ ገነት ሆቴል
27	አቶ መሀመድ አሊ	27	ወ	3-5-2001	ፓላስ ሆቴል
28	ወ/ሮ ልክየለሽ መንግስት	58	ሴ	5-5-2001	መዓዛ ሆቴል
29	አቶ አመሀ በፍቃዱ	47	ወ	5-5-2001	ቁልቢ ገብርኤል ሆቴል
30	አቶ ወልድ ገረመው	45	ወ	7-5-2001	ሥላሴ ሆቴል
31	ወ/ሮ መህቡባ አሊ	45	ሴ	7-6-2001	ግራር ሆቴል
32	ወ/ሮ ተዋበች ተረፈ	33	ሴ	9-6-2001	ጤና ሆቴል
33	አቶ አስራት ማርልኝ	59	ወ	9-6-2001	አደን ሆቴል
34	ወ/ሮ አልማዝ ገብሬ	53	ሴ	9-6-2001	ሔነፍ ሆቴል
35	ወ/ሮ ሮማን በቀለ	35	ሴ	9-6-2001	ግራና ሆቴል
36	አቶ ፀጋዬ ዮሐንስ	41	ወ	10-6-2001	ሚሊኒየም ሆቴል

37	ወ/ሮ ሙሉ ገብረየሰ	46	ሴ	10-6-2001	ሀምሌ ሆቴል
38	አቶ አጉላው ግርማ	34	ወ	10-6-2001	ሹፌሮች ሆቴል
39	አቶ ሰይፈ ተገኝ	54	ወ	12-6-2001	ፋሚሊ ሆቴል
40	የሹምነሽ ሰይፈ	56	ሴ	12-6-2001	ቴዎድሮስ ሆቴል